

**Informacja roczna z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Czarnym Dunajcu
według stanu na dzień 31.12.2019 roku**

I. Informacje ogólne:

1. Bank Spółdzielczy w Czarnym Dunajcu, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Czarnym Dunajcu, ul. Rynek 19 przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2019 roku, zwany dalej dniem sprawozdawczym.
2. W 2019 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
 - Centrala w Czarnym Dunajcu ul. Rynek 19,
 - Filia w Cichem nr 32a;
3. Według stanu na dzień sprawozdawczy Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
4. Bank Spółdzielczy w Czarnym Dunajcu jest zrzeszony z BPS SA i jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS SA.

II Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

1. Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
 - 1) Metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
 - 2) Metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.
2. Do podstawowych istotnych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:
 - a) ryzyko kredytowe,
 - b) ryzyko koncentracji w tym:
 - koncentracji wobec tego samego instrumentu finansowego,
 - koncentracji wobec tej samej branży,
 - ryzyko koncentracji dużych zaangażowań,
 - ryzyko koncentracji ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie z tytułu przekroczenia wskaźnika LTV,
 - c) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
 - d) ryzyko operacyjne,
 - e) ryzyko płynności i finansowania,
 - f) ryzyko braku zgodności,
 - g) ryzyko kapitałowe (niewypłacalności), będące pochodną ww. ryzyk,
 - h) ryzyko biznesowe,
 - i) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej
3. Cele strategiczne w zakresie poszczególnych ryzyk istotnych zawierają załączniki do niniejszego raportu.
4. Opis procesów raportowania i pomiaru ryzyka zawierają Instrukcje zarządzania poszczególnymi ww. ryzykami dostępne w siedzibie Banku w terminach określonych w Polityce Informacyjnej Banku. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego zawiera Instrukcja sporządzania informacji zarządczej.

5. Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku zawiera opublikowana na stronie internetowej Banku Polityka przestrzegania zasad ładu korporacyjnego.
6. W Banku funkcjonuje Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, dostępna w siedzibie Banku w terminach określonych w Polityce Informacyjnej Banku. Ponadto w Banku funkcjonują polityki w zakresie zarządzania następującymi rodzajami ryzyka:
 - 1) Polityka kredytowa (w tym polityka zarządzania ryzykiem koncentracji, rezydualnym, ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie).
 - 2) Polityka zarządzania ryzykiem płynności,
 - 3) Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - 4) Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym (w tym polityka kadrowa),
 - 5) Polityka zarządzania ryzykiem braku zgodności (w tym zasady ładu korporacyjnego).
 - 6) Polityka inwestycyjna,
 - 7) Polityka kapitałowa,
 - 8) Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze,
 - 9) Polityka informacyjna,
 - 10) Polityka (zasady) rachunkowości w BS,
 - 11) Polityka bezpieczeństwa informacji,
 - 12) Polityka wyboru firmy audytorskiej,
 - 13) Polityka bezpieczeństwa w zakresie usług płatniczych,
 - 14) Polityka zapewnienia odpowiedniości w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej,
 - 15) Polityka zarządzania ryzykiem walutowym,
 - 16) Polityka w zakresie zarządzania ryzykiem outsourcingu,
 - 17) Polityka przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w BS.

Całość polityk dostępna jest w siedzibie Banku zgodnie z zasadami Polityki informacyjnej.

7. W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje Komórka ds. zarządzania ryzykami, która na dzień sprawozdawczy roku obejmowała swoim zakresem monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyk oraz adekwatności kapitałowej. Informacje na temat metod, procesów, technik redukcji ryzyka zawierają załączniki do niniejszej Informacji.
8. Całość dokumentacji w zakresie zarządzania ryzykami istotnymi, w tym załączniki do niniejszej informacji, dostępna jest w siedzibie Banku w terminach określonych w Polityce informacyjnej Banku.

III. Fundusze własne:

1. Kapitały Banku na koniec 2019 roku składały się z funduszu udziałowego wynoszącego 244.500,00 PLN a po uwzględnieniu korekt i amortyzacji na dzień 31.12.2019 – wartość funduszu udziałowego zaliczanego do uznanego kapitału wynosi 73.050,00 PLN.
2. Poziom funduszu zapasowego wynosi 19.842.502,85 PLN i stanowi on podstawowe źródło funduszy. Fundusz zasobowy (zapasowy) jest uznawany za kapitał podstawowy TIER I a jego udział w uznanych funduszach Banku wynosi ponad 99%.
3. W związku z podjętymi zmianami w zakresie wyliczania pozostałe fundusze Banku stanowi fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego w wysokości 319.127,67 PLN. W roku 2019 r. wartości funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego, która zostanie

zaliczone do funduszy uznanych – kapitału TIER I wynosiła 319.127,67 PLN. W kolejnych latach Bank będzie utrzymywał poziom tych kapitałów zaliczanych do kapitału TIER I.

4. Wartość księgowa kapitałów Banku na dzień 31.12.2019 roku wynosiły bez uwzględnienia pomniejszeń 20.405.730,52 zł. Bank w roku 2019 pomniejszał kapitały uznane Banku o korektę z tytułu wartości niematerialnych i prawnych o 14.967,22 zł. Jednocześnie w związku z amortyzacją funduszu udziałowego w wysokości 170.450,00 zł o taką kwotę pomniejszany jest fundusz udziałowy. Łączny uznany kapitał Banku (przyjmowane do wyliczania wskaźników kapitałowych) po pomniejszeniach na dzień 31.12.2019 roku wynosiły 20.219.713,30 zł.
5. Głównymi źródłami zwiększenia łącznych uznanych kapitałów (funduszy własnych) Banku w kolejnych latach będzie przeznaczenie na fundusz zasobowy odpisów z zysku co stanowić będzie źródło zwiększenia kapitałów o najwyższej jakości tj. Tier I i Tier podstawowy I.
6. Poniższe zestawienie przedstawia poziom realizacji planu w zakresie funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2019 roku.

Lp.	Wskaźnik	Plan ekonomiczny finansowy	Limity	Wykonanie
1	Łączny wskaźnik kapitałowy	17,00%	14,25%	19,19%
2	Wskaźnik kapitału Tier 1	17,00%	14,25%	19,19%
3	Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1)	17,00%	14,25%	19,19%

Szczegółowe pozycje kapitału zawiera załącznik do niniejszej informacji opracowany na podstawie załącznika nr 6 do Rozporządzenia 1423/2013 Parlamentu Europejskiego z dnia 20 grudnia 2013r.

7. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

IV. Adekwatność kapitałowa

1. Ze względu na znaczne rozdrobnienie udziałów w Banku a także ze względu na nieznaczną wartość 1 udziału w Banku nie występuje obecnie bezpośrednie ryzyko kapitałowe. Może wystąpić natomiast ryzyko niewystarczających kapitałów w stosunku do prowadzonej działalności skutkujące nieutrzymaniem wymaganego poziomu współczynnika wypłacalności - jednak obecnie jest ono także minimalne przede wszystkim ze względu na wysoki poziom współczynnika wypłacalności, który gwarantuje odpowiednie kapitały nawet w przypadku znacznego wzrostu wymogów kapitałowych.
2. Na podstawie zapisów Instrukcji sporządzania informacji zarządczej oraz Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej przeprowadzono analizę adekwatności kapitałowej według stanu na dzień 31.12.2019. Bank bada adekwatność kapitałową z uwzględnieniem wymagań ustawy Prawo bankowe oraz Rozporządzenia Parlamentu. Na podstawie ustawy Prawo bankowe Bank wylicza współczynnik wypłacalności, wykorzystywany wyłącznie do celów COREP (zgodnie z pismem KNF z dnia 14.02.2014r.), natomiast na podstawie Rozporządzenia UE Bank wylicza trzy wskaźniki kapitałowe, stosując proste zasady

wyznaczania wymogów minimalnych na ryzyka, określone w ww. Rozporządzeniu zidentyfikowane, jako istotne tj.:

- Kredytowe,
 - Koncentracji zaangażowań w portfelu handlowym,
 - Koncentracji zaangażowań kapitałowych,
 - Operacyjne,
 - Rynkowe.
3. W oparciu o wymogi minimalne wyliczone na podstawie Rozporządzenia UE Bank wyznacza w cyklach kwartalnych współczynnik wypłacalności oraz trzy wskaźniki kapitałowe. Według stanu na dzień 31.12.2019 współczynnik wypłacalności wyniósł 19,19% i jest wyższy od planowanego o 2,19%. Obecnie uległ zmniejszeniu co jest efektem wzrostu poziomu aktywów ważonych ryzykiem w Banku. Jednocześnie w kolejnych latach planowane jest dalsze zwiększenie poziomu funduszy własnych Banku o około 1,0 mln PLN rocznie.
 4. Od czerwca 2014r. Bank obok analizy ww. współczynnika wypłacalnego przeprowadza również analizę trzech wskaźników kapitałowych, wyliczanych już na podstawie przepisów unijnych.
 5. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka:
 6. W oparciu o wymogi minimalne wyliczone na podstawie Rozporządzenia UE Bank wyznacza w cyklach kwartalnych współczynnik wypłacalności oraz trzy wskaźniki kapitałowe. Według stanu na dzień 31.12.2019 współczynnik wypłacalności wyniósł 19,19% i był wyższy od wyznaczonego limitu o 4,94% i wyższy od wartości zaplanowanej o 2,19%.
 7. Na podstawie Dyrektywy 2013/36 Parlamentu Europejskiego z dnia 26 czerwca 2013r., zwanej dalej Dyrektywą UE, Bank uwzględnia wewnętrzne wymogi kapitałowe w wysokości minimalnych wymogów na ryzyka określone w Rozporządzeniu UE oraz wymogów dodatkowych na pozostałe ryzyka ujęte w Dyrektywie UE tj:
 - ryzyko kredytowe,
 - ryzyko płynności,
 - ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej (przeszacowania i bazowe)
 - ryzyko koncentracji zaangażowań w branży i w ekspozycje zabezpieczone tym samym rodzajem zabezpieczenia, koncentracji w te same instrumenty finansowe.
 - ryzyko koncentracji kapitałowej,
 - ryzyko operacyjne,
 - ryzyko biznesowe.
 8. Na podstawie wyliczonych wymogów kapitałowych poddano również analizie przestrzeganie limitów alokacji kapitału zatwierdzone przez Radę Nadzorczą w ramach Polityki Kapitałowej.
 9. Poniższe zestawienie przedstawia poziom podstawowych i wewnętrznych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

	Minimalne i dodatkowe wymogi kapitałowe, w tym:	limity 2019	Wykonanie 31.12.2019	wykonanie %
1	Z tytułu ryzyka kredytowego	8 423 878,50	7 628 760,56	90%
2	Dodatkowy wymóg z tytułu ryzyka kredytowego	935 986,50	36 544,54	4%
3	Dodatkowy wymóg z tytułu ryzyka koncentracji	1 249 461,89	407 460,86	33%
3	Z tytułu ryzyka operacyjnego	1 497 578,40	802 520,00	54%
4	Dodatkowy wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego		-	
5	Dodatkowy wymóg z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej	748 789,20	43 261,45	6%
6	Dodatkowy wymóg z tytułu ryzyka płynności i finansowania	748 789,20	-	0%
7	Dodatkowy wymóg z tytułu ryzyka kapitałowego	-	-	0%
8	Dodatkowy wymóg z tytułu pozostałych ryzyk	748 789,20	-	0%
	Dodatkowy wymóg z tytułu ryzyka biznesowego	748 789,20	-	0%
9	wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	-	-	0%
10	wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji kapitałowej	-	-	0%
11	Całkowity wymóg kapitałowy w tym:	14 975 784,00	8 918 547,41	60%
12	Minimalnych wymogów kapitałowych	9 547 062,30	8 431 280,56	88%
13	Dodatkowych wymogów kapitałowych	5 428 721,70	487 266,85	9%
15	Wewnętrzny współczynnik wypłacalności	15,0%	18,06%	120%

Żaden z limitów alokacji kapitału nie został przekroczony. W przypadku ryzyka kredytowego realizacja jest najwyższa i wynosi 90% ustalonego limitu co jednak jest wartością akceptowalną ze względu na fakt, że w najbliższych miesiącach poziom tego wymogu nie powinien ulec znacznemu zwiększeniu. W przypadku pozostałych wymogów kapitałowych należy dążyć do eliminacji poziomu przekroczeń szczególnie w zakresie wskaźnika LTV – aby ograniczyć wielkość tworzonych wymogów dodatkowych.

10. Poniższa tabela przedstawia kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z kategorii ekspozycji.

	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP (w zł)
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	1 024 589
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
Ekspozycje wobec instytucji	0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	12 941 378
Ekspozycje detaliczne	28 376 434
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	48 148 163
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	149 761
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0
Ekspozycje kapitałowe	3 062 892
Inne pozycje	1 656 290
RAZEM:	95 359 507

Kwota ogółem ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP osiągnęła dynamikę 107% a więc wyższą od dynamiki funduszy banku co było efektem zastosowanych w Banku pomniejszych kapitałów uznanych i poskutkowało nieznacznym obniżeniem się współczynników wypłacalności, które pozostały jednak na wysokim poziomie.

V. Ryzyko kredytowe

1. Według stanu na dzień sprawozdawczy Bank stosował definicje należności przeterminowanych, zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw na ryzyko kredytowe.
2. Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, ponieważ Bank funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w Statucie Banku i zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.

3. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego z uwzględnieniem wszystkich pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2019 roku w podziale na kategorie przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2019r. w zł
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	28.561.424,00
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	5.122.945,00
3.	Ekspozycje wobec instytucji	36.517.858,00
4.		
5.	Ekspozycje wobec sektora niefinansowego w tym:	91.518.380,87
5a.	Ekspozycje detaliczne	40.335.295,00
	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	15.434.912,00
5b.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	60.248.594,00
5c.	Ekspozycje zagrożone	3.790.965,04
6.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00
7.	Ekspozycje kapitałowe	3.062.892,00
8.	Obligo kredytowe łącznie (wartość nominalna)	115.923.573,05

Bank przyjmuje, iż kategorie ekspozycji, które stanowią więcej niż 20% portfela kredytowego wyznaczają istotne kategorie ekspozycji. Do istotnych kategorii ekspozycji zaliczane są zatem następujące kategorie:

- Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych,
- Ekspozycje wobec instytucji (sektor finansowy),
- Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach.

4. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów w rozbiciu na kategorie klasyfikacji ekspozycji.

4.1. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki	
	Należności normalne	32.964.189,50
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	0,00

	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		32.964.189,50

4.2. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	MŚP	29.100.848,00
	Należności normalne	548.420,00
	Należności pod obserwacją	995.605,90
	Należności zagrożone	
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	19.044.712,00
	Należności normalne	210.781,51
	Należności pod obserwacją	2.610.611,88
	Należności zagrożone	
4.	Osoby prywatne	62.851.073,00
	Należności normalne	148.399,73
	Należności pod obserwacją	157.747,26
	Należności zagrożone	
5.	Rolnicy indywidualni	3.402.901,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	4.983,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		114.404.517,00

- 4.3 Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	5.122.944,86
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	5.122.944,86

- 4.4 Strukturę zaangażowania Banku w istotnych branżach (posiadających udział obligu na poziomie powyżej 5 mln) w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	12 542 947,98 548 420,00 1 173 844,43
2.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	11 916 573,66 0,00 105 379,44
3.	Przetwórstwo przemysłowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	10 714 794,58 145 861,92 995 605,90
4.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	6 456 737,93 0,00 0,00
5.	Administracja Publiczna Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	5 122 780,00 0,00 0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym (bez osób fizycznych)		56 379 952,41

W zakresie koncentracji branżowej nie nastąpiły znaczące zmiany w zakresie poziomu ryzyka. Obecnie branżą z największym zaangażowaniem jest działalność związana z handlem hurtowym i detalicznym – 22,25%. Na drugim miejscu znajduje się działalność związana z zakwaterowaniem – 21,14%, a na 3 miejscu znajduje się działalność związana z przetwórstwem przemysłowym – udział 19,00%. Zmiany jakie nastąpiły dotyczyły przede wszystkim spadku udziału 3 największych branż. Ogólny poziom koncentracji branżowej

uległ jednak zwiększeniu co wynika z małego terenu działania Banku a udział 3 największych branż wyniósł łącznie 62,39% (poprzednio 62,92%).

5. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższa tabela:

Przedział	Kwota rok 2016	Kwota rok 2017	Kwota rok 2018	Kwota rok 2019
do 1 roku włącznie	7 358 937,49	8 732 631,20	8 776 346,24	10 047 957,47
od 1 do 2 lat włącznie	8 637 619,40	7 294 555,44	9 616 897,6	9 384 738,43
od 2 do 3 lat włącznie	5 987 040,95	7 278 293,46	7 920 419,91	9 125 270,69
od 3 do 5 lat włącznie	10 593 980,64	12 112 607,88	14 069 009,26	16 695 017,94
od 5 do 10 lat włącznie	21 823 917,66	24 777 389,67	28 826 432,98	33 473 351,74
od 10 do 20 lat włącznie	15 383 313,45	20 026 973,19	27 129 705,79	37 028 025,61

W zakresie zapadalności w roku 2019 nastąpiła zmiana w zakresie struktury czasowej udzielonych kredytów, a wskaźnik kredytów do 5 lat uległ zwiększeniu co wynika ze zwiększenia się poziomu kredytów udzielanych na okresy do 20 lat. Jednocześnie stabilny pozostał poziom rat zapadłych, których kwota na dzień sprawozdawczy wyniosła 164.159,32 zł a dynamika roczna wyniosła 13,5%. Powyższa wartość jest wynikiem postępu toczącego się postępowania egzekucyjnego wobec jednego z dużych klientów Banku i otrzymania częściowej spłaty długu.

6. Strukturę należności, w tym z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawiają poniższe tabele.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Wartości w zł na 31.12.2018	Wartości w zł na 31.12.2019
1.	Należności normalne Rezerwy celowe Korekta wartości Odsetki	91.200.219,21 21 362,68 0,00 100 367,33	111.225.006,77 19.763,83 0,00 125.499,49
2.	Należności pod obserwacją Kredyty pod obserwacją Raty zapadłe Rezerwy celowe Korekta wartości Odsetki	3.692.472,32 178.363,49 69 967,87 0,00 21 996,19	907.601,24 20.152,20 13.578,21 0,00 10.412,74
3.	Należności poniżej standardu Kredyty poniżej standardu Raty zapadłe Rezerwy celowe Korekta wartości Odsetki	1.183.624,14 840,47 21.522,08 0,00 1.566,56	3.348.916,31 108.268,34 490.911,82 0,00 31.479,66
4.	Należności wątpliwe Kredyty wątpliwe Raty zapadłe	0,00 0,00	178.936,8 32.957,39

	Rezerwy celowe	0,00	90.952,77
	Korekta wartości	0,00	0,00
	Odsetki	0,00	4.830,14
5.	Należności stracone		
	Kredyty stracone	271.120,37	263.111,93
	Raty zapadłe	1 028 701,53	2.781,39
	Rezerwy celowe	1 027 387,14	1 027 387,14
	Korekta wartości	0,00	0,00
	Odsetki	401 564,25	6.040,97

W porównaniu do roku 2018 uległ zwiększeniu poziom kredytów zagrożonych jednak rat zapadłych uległ znacznej poprawie. Wzrost kredytów zagrożonych (dynamika 152,6%) był efektem przeniesienia do grupy poniżej standardu ze względu na sytuację ekonomiczno-finansową jednego z kredytobiorców i jednocześnie pogorszenia się poziomu zaległości jednego z większych klientów banku. Jednak dzięki skutecznemu postępowaniu egzekucyjnemu udało się znacząco zmniejszyć poziom rat zapadłych, których roczna dynamika wynosi zaledwie 13,5%. Podejmowane działania windykacyjne charakteryzują się wysoką skutecznością dzięki posiadaniu odpowiednich zabezpieczeń co powinno się także utrzymać w roku 2020 i poskutkować obniżeniem poziomu kredytów zagrożonych.

7. Omówienie uzgodnienia zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości:
 - 1) Wzrost wartości kredytów zagrożonych w Banku w roku 2019 wpłynął na wzrost poziomu rezerw celowych. Dynamika roczna rezerw celowych na należności zagrożone wyniosła 76,2% a więc jest niższa niż kredytów zagrożonych. Sytuacja taka jest efektem spadku poziomu orezerwowania kredytów w Banku w związku ze zmianą ich struktury i spadkiem poziomu kredytów straconych przy jednoczesnym wzroście poziomu kredytów poniżej standardu orezerwowanych na poziomie 20%. Poziom rezerw celowych i odpisów aktualizacyjnych od kredytów zagrożonych na koniec 2019 roku wyniósł 871.508,66 zł. W przypadku Banku zabezpieczeniami pozwalającymi na pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych są hipoteki na nieruchomościach. Łączna wartość korekt poziomu rezerw wyniosła na dzień sprawozdawczy 905.291,74 zł i uległo obniżeniu w roku 2019 o 778.200,13 zł. Jednocześnie w roku 2019 bank utworzył rezerwy celowe na poziomie 1.364.880,97 zł i rozwiązał rezerwy celowe w kwocie 888.293,66 zł.
 - 2) W roku 2019 Bank nie umorzył żadnego kredytu. Bank dokonał spisanania na konta pozabilansowe ekspozycje stracone w kwocie 393.000,00 zł, które jednak są cały czas dochodzone na drodze egzekucji komorniczej.
 - 3) Bank w roku 2019 nie dokonał odpisów na szacowane prawdopodobne straty na ekspozycjach w kredytowych, jako że nie planuje poniesienia ww. straty w kolejnych okresach w związku z posiadanym zabezpieczeniem.

VI. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

1. Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje BPS SA	0,00	977.852,30
2.	Obligacje BPS SA	0,00	610.262,78
3.	Akcje PBA SA	0,00	1.200.000,00
4.	Udział w SOZ BPS SA	0,00	2.000,00
RAZEM		0,00	2.790.115,08

Ekspozycje kapitałowe posiadane przez Bank zakupione została ze względu na przyjętą strategię i konieczność spełnienia wymogów wynikających z umowy zrzeczenia. Bank utrzymuje całość ekspozycji kapitałowych do terminu wymagalności. Całość ekspozycji jest wyceniana wg metody zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy. W roku 2019 nie nastąpiły zmiany w tym zakresie.

2. Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1.	Obligacje skarbowe	18.092.452,38	18.092.452,38	18.092.452,38
2.	Bony pieniężne	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00
RAZEM		28.092.452,38	28.092.452,38	28.092.452,38

Bank posiada jedynie bezpieczne i łatwe w wycenie obligacje Skarbu Państwa i bony pieniężne NBP, które utrzymuje do terminu wymagalności w celu spełnienia wymagań w zakresie płynności zgodnie z zaleceniami KNF wydanymi pod koniec 2017 roku.

VII. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1. Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej

1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na :

- a) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
- b) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
- c) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
- d) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
- e) przestrzeganiu ustalonych limitów,
- f) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.

2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:

- a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
- b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
- c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,

- d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
 - e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
 - f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - g) zmianę strategii kredytowej.
3. Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:
- a) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
 - b) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
 - c) strategię działania i rozwoju Banku,
 - d) marże realizowane na poszczególnych produktach.
4. Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów pozaodsetkowych w przychodach ogółem między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje, w tym produktów elektronicznych.
5. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określone w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego.
6. Bank w oparciu o przeprowadzane testy warunków skrajnych przeprowadza symulację wyniku finansowego w przyszłości.
7. Bank bada wpływ istotnego wzrostu stóp procentowych na spłacalność kredytów oraz informuje klientów o wzroście ryzyka związanego ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.
8. Akceptowalny poziom ryzyka stopy procentowej został określony w Strategii działania Banku na lata 2020-2024.
9. Bank określił poziom dopuszczalnego apetytu na ryzyko na poziomie maksymalnego dopuszczalnego poziomu kapitału wewnętrznego w wysokości 4% uznanych funduszy Banku.
2. W roku 2019 ze względu na zmiany w strukturze aktywów i pasywów oprocentowanych wpływ szokowej zmiany rynkowych stóp procentowych (-2,00%) na wynik finansowy uległ zwiększeniu i Bank obecnie jest narażony na wyższe potencjalne ryzyko. Przy założeniu spadku o 2,0% wynik odsetkowy ulegnie obniżeniu o 1.535.735,59 PLN co stanowi 7,60% funduszy własnych Banku. Wartość wskaźnika uległa obecnie nieznacznemu pogorszeniu w związku ze wzrostem poziomu sumy bilansowej oraz zmianami terminów przeszacowania aktywów oprocentowanych wg stawki WIBOR. Bank cały czas podejmuje działania mające na celu zmniejszenie poziomu ryzyka – zwiększono poziom obligacji o stałym oprocentowaniu a także poziom funduszy banku uległ zwiększeniu. W przypadku wzrostu stóp procentowych o 2% wynik odsetkowy wzrośnie o około 510.246 PLN. Poziom zmian wyniku finansowego w roku 2019 uległ pogorszeniu i będzie utrzymywał się na wyższym poziomie w związku z wyższym poziomem różnicy między pasywami i aktywami nieoprocentowanymi. Utrzymywanie się niskich stóp ogranicza jednak ryzyko dalszego ich spadku jednak powoduje także utrzymywanie się niższych przychodów odsetkowych. Pomimo tego aby ograniczyć niekorzystny wpływ niskiego oprocentowania na lokatach w BPS SA należy poszukiwać alternatywnych inwestycji - w tym lokowaniu części środków na lokaty w BPS SA powyżej 1 miesiąca oraz zwiększaniu akcji kredytowej – w tym w sektor samorządowy.

Należy także dążyć do utrzymania oprocentowania produktów depozytowych na poziomie średnich stawek konkurencji.

VIII. Redukcja ryzyka kredytowego przy zastosowaniu metody standardowej, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 Parlamentu Europejskiego (UE) – informacje jakościowe i ilościowe:

Bank w roku 2019 nie stosował pomniejszenia wag ryzyka z tytułu zabezpieczeń (np. wagę ryzyka 0% dla ekspozycji zabezpieczonych środkami pieniężnymi, wagę 35% z tytułu zabezpieczeń na nieruchomości mieszkalnej itp.)

1. Polityka i procedury wyceny i zarządzania zabezpieczeniami kredytowymi.

Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu udzielonego kredytu, pożyczki itp. wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.

Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:

- 1) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą, w tym:
 - a) ryzyko branży,
 - b) sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy,
 - c) status prawny wnioskodawcy,
 - d) przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował,
 - e) rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres jej realizacji (np.: okres kredytowania), cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (np.: sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w tym:
 - realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia, płynność zabezpieczenia,
 - płynność zabezpieczenia, tj. możliwość sprzedaży danego zabezpieczenia na rynku, bez znaczącej utraty wartości, określaną na podstawie własnych doświadczeń, analizy rynku w postaci analizy ofert sprzedaży, giełd, doniesień o przetargach i innych źródłach dostępnych bankowi. W celu uwzględnienia analizy płynności zabezpieczeń w procesie przyjmowania zabezpieczeń Bank ustala maksymalne wskaźniki zabezpieczeń. Analiza płynności zabezpieczenia (możliwość realizacji zabezpieczenia) jest każdorazowo badana indywidualnie i ujęta przy ocenie transakcji kredytowej
 - istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby zobowiązującej się za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych,
 - możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na

ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie,

- możliwość uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych efektu redukcji ryzyka kredytowego w wyniku przyjętych zabezpieczeń, spełniających kryteria określone w obowiązujących w Banku regulacjach.

2) przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia, który obejmuje:

- a) należności podatkowe w tym podatek od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowe,
- b) opłaty notarialne,
- c) opłaty sądowe,
- d) opłaty o charakterze cywilnoprawnym.

Przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych,

3) zasady stosowania odpowiednich form zabezpieczeń określone w odrębnych uregulowaniach wewnętrznych Banku,

4) rodzaj i przedmiot zabezpieczenia, stopień dywersyfikacji zabezpieczeń,

5) kolejność zaspokajania się z zabezpieczeń,

6) stopień zużycia technicznego przedmiotu zabezpieczenia,

7) forma własności zabezpieczenia,

8) w zakresie finansowania rynku nieruchomości:

- a) rynek nieruchomości, płynność rynku, możliwy czas zbycia danego rodzaju nieruchomości,
- b) zmienność cen na rynku nieruchomości, ocena możliwości zbycia nieruchomości bez nadmiernego obniżenia jego wartości,
- c) w przypadku ekspozycji finansujących nieruchomości mieszkalne, analiza przepisów prawa eksmisyjnego,

9) strukturę finansowania (udział własny),

10) zgodność z Polityką kredytową Banku.

W celu zabezpieczenia wierzytelności Bank stosuje zróżnicowane formy zabezpieczeń.

Rozróżnia się w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- 1) weksel in blanco,
- 2) poręczenie wekslowe (awal),
- 3) poręczenie według prawa cywilnego,
- 4) gwarancja bankowa,
- 5) przelew wierzytelności na zabezpieczenie (cesja),
- 6) przelew praw z umów ubezpieczeniowych,
- 7) przystąpienie do długu,
- 8) przejęcie długu,
- 9) przewłaszczenie rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych, tj. przeniesienie na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych,

- 10) zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych,
- 11) zastaw rejestrowy na prawach,
- 12) zastaw ustawowy,
- 13) zastaw zwykły na rzeczach ruchomych,
- 14) zastaw zwykły na prawach,
- 15) zastaw zwykły na wekslach,
- 16) zastaw zwykły na wkładach na książeczkę oszczędnościowej
- 17) zastaw zwykły na wkładach pieniężnych, potwierdzonych certyfikatami depozytowymi lub bonami lokacyjnymi,
- 18) depozyt,
- 19) przeniesienie środków pieniężnych na własność Banku wraz z zobowiązaniem Banku do zwrotu tej kwoty po uzyskaniu spłaty zadłużenia wraz z odsetkami i prowizją (art. 102 Prawa bankowego), kaucja pieniężna,
- 20) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
- 21) hipoteka:
 - a) hipoteka zwykła,
 - b) hipoteka kaucyjna,
- 22) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym, tj.:
 - a) pełnomocnictwo do dokonania potrącenia wierzytelności Banku z wierzytelnością posiadacza rachunku bankowego, gdy rachunek prowadzony jest w Banku,
 - b) pełnomocnictwo do pobrania wierzytelności Banku z rachunku bankowego, gdy rachunek ten prowadzony jest w innym banku,
- 23) ubezpieczenie kredytu.
- 24) oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji - w formie aktu notarialnego

2. Opis głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez Bank.

Podstawowymi formami zabezpieczenia, ustanawianymi w Banku są:

- 1) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym w Banku, gdy dłużnik posiada rachunek bankowy, o ile nie narusza to zawartych wcześniej przez dłużnika umów,
- 2) weksel in blanco,
- 3) poręczenie wekslowe (awal),
- 4) hipoteka na nieruchomości,
- 5) przelew praw z umów ubezpieczeniowych,

3. Opis zasad polityki w zakresie zarządzania ryzykiem rezydualnym

Ryzykiem rezydualnym Bank zarządza na podstawie Polityki kredytowej, Instrukcji prawnych zabezpieczeń, procedur monitorowania zabezpieczeń itp. Ryzyko rezydualne związane jest ze stosowaniem przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego (form zabezpieczeń), które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano w momencie ich przyjmowania. W Banku ryzyko rezydualne stanowi element ryzyka kredytowego. Polityka w zakresie zabezpieczeń wierzytelności Banku jest elementem Polityki kredytowej Banku. Szczególnym przypadkiem ryzyka rezydualnego jest ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie. Bank dokonuje cyklicznie badania skuteczności przyjętych zabezpieczeń

hipotecznych poprzez monitorowanie wskaźnika Średniego poziomu odzysku ze stosowanych zabezpieczeń hipotecznych. Wyznaczony limit wskaźnika nie został przekroczony w roku 2019.

IX. Zasady ustalania (Polityka) zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku:

Zasady ustalania zmiennych składników wynagrodzenia dla członków Zarządu oraz innych osób zajmujących stanowiska kierownicze znajdują się w Polityce ustalania zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku. Podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku jest ocena efektów jego pracy oraz wyników w obszarze odpowiedzialności tej osoby z uwzględnieniem wyników całego Banku. Wynagrodzenie zmienne jest ustalane w sposób przejrzysty, możliwy do zweryfikowania, zapewniający efektywną realizację Polityki. Wynagrodzenie zmienne, z zastrzeżeniem ust. 4 oraz § 5 ust. 5-7 Polityki ustalania zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, może być przyznawane i wypłacane w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego. Wynagrodzenie zmienne, wypłacane jest w gotówce w okresach kwartalnych do 15-go każdego miesiąca po kwartale, przy czym cele finansowe ustalane są raz na rok, natomiast spełnienie warunków celów niefinansowych przez Członka Zarządu określa § 5 ust. 5 i 6 Polityki.

Pracownicy, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku zobowiązują się do nie korzystania z własnych strategii lub ubezpieczeń dotyczących wynagrodzenia i odpowiedzialności, z wyłączeniem ubezpieczeń obowiązkowych wynikających z przepisów szczególnych, które neutralizowałyby środki podejmowane w odniesieniu do tych osób w ramach realizacji Polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

Bank nie prowadzi polityki dotyczącej uznaniowych świadczeń emerytalnych pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku.

W roku 2019 dokonano niezależnego audytu ww. zasad, który nie wydał zaleceń.

X. Informacje ilościowe:

X.1. Informacje o sumie wypłaconych w 2019r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze.

	Stanowiska kierownicze	Stałe składniki	Zmienne składniki	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu	510 778 zł	226 307 zł	4
2.	Pozostali pracownicy zajmujący stanowiska kierownicze zgodnie z uchwałą 258/2011 KNF	-	-	-

X.2. Informacje o sumie wypłaconych w 2019 r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze:

w tys. zł

L.p.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość:
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
2.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0
4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2019r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
5.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0

X.3 - Politykę rekrutacji dotyczącą wyboru członków organu zarządzającego zawierają: Procedura dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu BS, Procedura dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej, Regulamin wyboru członków Rady Nadzorczej BS, Regulamin działania Rady Nadzorczej oraz Regulamin działania Zarządu, stanowią załącznik do niniejszej Informacji

X.4. Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r.

w zł

Rodzaje / kategorie ryzyka operacyjnego	Suma strat brutto	Transfer ryzyka	Suma strat faktycznie poniesionych przez Bank (koszt netto)
1. Oszustwa wewnętrzne,	0,00	0,00	0,00
2. Oszustwa zewnętrzne,	1.819,61 zł (330,50 zł koszty rzeczywiste)	0,00	0,00
3. Polityka kadrowa i bezpieczeństwo w miejscu pracy,	0,00	0,00	0,00
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa,	0,00	0,00	0,00
5. Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	0,00	0,00	0,00
6. Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	27.543,85 zł (240,40 zł koszty rzeczywiste)	0,00	0,00

7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami.	13.451,46 zł (w całości koszty potencjalne)	0,00	0,00
--	---	------	------

X.5. Działania mitygujące jakie zostały podjęte w celu uniknięcia w przyszłości ww. strat:

W roku 2019 Bank cały czas rozbudowywał posiadane zabezpieczenia systemów informatycznych, które pozwalają na lepsze zabezpieczenie systemów między innymi przed atakami z zewnątrz. Jednocześnie Bank systematycznie podejmuje działania mające na celu edukowanie klientów w zakresie ryzyka związanego z bankowością internetową oraz wykonał modyfikacji uwierzytelniania transakcji mających na celu zapobieżenie oszustwom hackerskim.

W roku 2019 dokonano pełnego przejścia na zaawansowane Centrum Przetwarzania Danych. Dzięki temu od połowy roku 2019 Bank spełnia wszystkie rygorystyczne wymagania w zakresie ryzyka teleinformatycznego i utrzymania ciągłości działania.

Ze względu na wybór serwerowni CPD (centrum przetwarzania danych) zamiast serwerowni w siedzibie banku – całość systemów jest monitorowana 24h na dobę 7 dni w tygodniu co zmniejsza poziom ryzyka. Plusem jest fakt, że przerwy w pracy mają charakter pojedynczy a poziom kosztów w całości potencjalnych był niski.

X.6. Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku:

W rejestrze zdarzeń wewnętrznych ryzyka operacyjnego zanotowano 6 istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego (powyżej 2.500,00 PLN), z którymi związane były następujące koszty:

- Zdarzenie 939 - awaria płatności PaybyNet - w związku z awarią routera w banku płatności PaybyNet wykonywane przez klientów banku zostały odrzucone w dniach od 18.04 godz 18:35 do 23.04.godz 8:20 - dotyczyło to 22 klientów - klienci zgłaszali reklamacje. dokonano restartu routera - i przywrócono funkcjonalność- ze względu na kwotę dokumentu uznano go za incydent istotny – pomimo, że spowodowało to koszty potencjalne na poziomie 6 770,25 PLN. Obecnie zdarzenie niemożliwe do zaistnienia ze względu na posiadanie CPD;
- Zdarzenie 951- błędny przelew - wprowadzono błędne dane odbiorcy - klient przy kasie zauważył i zgłosił błąd - dokument nie został zrealizowany i dokonano poprawy danych oraz usunięto błędny dokument - ze względu na kwotę dokumentu uznano go za incydent istotny – pomimo, że spowodowało to koszty potencjalne na poziomie 5.000,00 PLN
- Zdarzenie 949 - błędna wpłata - wprowadzono kwotę 5194,15 zł a prawidłowa kwota to 519,45 zł. klient zauważył błąd przy kasie i zgłosił go - skasowano błędny dokument 17/86 i wprowadzono prawidłowy - ze względu na kwotę dokumentu uznano go za incydent istotny – pomimo, że spowodowało to koszty potencjalne na poziomie 4 674,70PLN
- Zdarzenie 983 - uszkodzenie bankomatu - uszkodzenie bankomatu w biedronce - uszkodzony twardy dysk - ze względu na zużycie jako, że bankomat ma już kilkanaście lat dokonano wymiany dysku przerwa w pracy od 15.11.2019 godz 12:00 do 18.11.2019

godz 12:00 - ze względu na kwotę dokumentu uznano go za incydent istotny – pomimo, że spowodowało to koszty potencjalne na poziomie 4 248,00 PLN

- Zdarzenie 977 - awaria platformy multicentaur - awaria platformy multicentaur w BPS- od 13:30 - brak przelewów przychodzących od 14:00 brak możliwości wysłania przelewów - do KIR - kwota przelewów 58.290,12 (26 przelewów) usunięto awarię o godz 16:30 - ze względu na kwotę dokumentu uznano go za incydent istotny – pomimo, że spowodowało to koszty potencjalne na poziomie 3 540,00 PLN
- Zdarzenie 942 - Awaria PaybyNet - awaria - brak łączności dla przelewów PaybyNet na łączy bank-KIR. odrzucono płatności klientów 5 klientów przerwa trwała od 16.05.2019 godz. 15:00 do dnia 17.05,2019 godz 8:50 - ze względu na kwotę dokumentu uznano go za incydent istotny – pomimo, że spowodowało to koszty potencjalne na poziomie 3 156,00 PLN

X.7. – Wskaźnik dźwigni finansowej na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 10,9% co jest wartością powyżej wyznaczonego limitu (8%). W trakcie roku kształtował się powyżej 10%.

X.8 - Informacje wymagane przez Rekomendację „P” w zakresie:

1. Informacje dotyczące:

- **Roli i zakresu odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych,**

Do zadań Rady Nadzorczej należy:

- 1) Nadzór nad zarządzaniem i monitorowaniem płynnością finansową.
- 2) Nadzór, o którym mowa w podpunkcie 1 Rada Nadzorcza realizuje poprzez:
 - a) Przyjmowanie do planu pracy Rady Nadzorczej w każdym kwartale problematyki oceny zarządzania i monitorowania w banku płynnością finansową.
 - b) Analizowanie sprawozdań przedstawianych Zarządowi przez odpowiednie komórki, w zakresie realizacji pomiaru i monitorowania płynności finansowej, w danym przedziale czasowym.
 - c) Ocenę poziomu płynności finansowej z jednoczesną analizą działań Zarządu banku w zakresie stwarzania bezpiecznego poziomu płynności finansowej.
 - d) Określenia we współpracy z zarządem:
 - Pożądaney i efektywnej struktury bilansu
 - Metod i technik pomiaru ryzyka płynności
 - Zasad systemu informatycznego

Do zadań Zarządu należy:

- 1) Określenie szczegółowych metod identyfikacji i pomiaru ryzyka płynności;
- 2) Podejmowanie decyzji o ulokowaniu nadwyżki środków w obligacje skarbowe;
- 3) Podejmowanie decyzji o lokowaniu środków w oparciu o raport zawierający: zestawienie przepływów pieniężnych do 7 dni, 21 dni, 3 miesięcy i analizy przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowania wolnych środków. Raport do 7 dni sporządzany jest na koniec każdego dnia roboczego przez Zespół ds. sprawozdawczości finansowo-księgowych.
- 4) Weryfikowanie wyników pomiaru ryzyka płynności;

- 5) Systematyczne ocenia uwarunkowania zewnętrzne, które mogą mieć znaczenie dla płynności finansowej Banku;
- 6) Ustalanie wymaganego poziomu wszystkich rodzajów płynności, w nawiązaniu do określonych horyzontów czasowych;
- 7) Określenie limitów wewnętrznych dla poszczególnych rodzajów płynności finansowej;
- 8) Realizowanie przyjętego w instrukcji planu awaryjnego, przygotowując w każdym przypadku zagrożenia płynności, stosowny scenariusz utrzymania tej płynności;
- 9) Koordynowanie wszelkich działań podejmowanych w Banku, w zakresie zarządzania i monitorowania płynności finansowej;
- 10) Określenia we współpracy z Radą Nadzorczą:
 - a) Pożądaną i efektywną strukturę bilansu
 - b) Metod i technik pomiaru ryzyka płynności
 - c) Zasad systemu informatycznego
- 11) Zapewnienie właściwego obiegu informacji w Banku, w zakresie zarządzania i monitorowania płynności finansowej, przygotowując do tego celu system informatyczny stosowany w Banku.
- 12) Dokonywanie okresowej oceny płynności finansowej w oparciu o raport zawierający: zestawienie luki płynności, koncentracji depozytów, poziomu aktywów płynnych. Raport sporządzany jest na koniec każdego miesiąca.
- 13) Sprawowanie w ramach kontroli wewnętrznej nadzoru nad zarządzaniem i monitorowaniem poziomu ryzyka płynności finansowej.
- 14) Sprawowanie w ramach kontroli wewnętrznej bieżącego nadzoru nad zarządzaniem i monitorowaniem poziomu ryzyka płynności finansowej.
- 15) Bezpośrednie monitorowanie zarządzania płynnością finansową.

Do zadań zespołu ds. sprawozdawczości i finansowo-księgowych należy:

- a. bieżące monitorowanie poziomu płynności finansowej
- b. codzienne kontrolowanie poziomu salda na rachunku bieżącym w banku Zrzeszającym w celu efektywnego wykorzystania środków tam zgromadzonych i zapewnieniu pokrycia bieżących zobowiązań banku. Na poziom środków na rachunku bieżącym w danym dniu wpływają:
 - a) Uznania (odprowadzenia gotówki, zwrot lokat);
 - b) Obciążenia (zasilenie banku o gotówkę, udzieleniu lokaty);
 - c) Uznania/Obciążenia (rozliczenia międzybankowe).
- c. Sporządzanie codziennej prognozy przepływów pieniężnych w okresie najbliższych 7 dni
- d. Sporządzanie w terminie do 15-go dnia oraz do ostatniego dnia miesiąca prognozy przepływów pieniężnych na okres 3 miesięcy;
- e. Sporządzanie okresowej sprawozdawczości obligatoryjnej Banku;

Do zadań komórki planowania, zarządzania ryzykami i analiz należy:

- f. Sporządzanie w okresach miesięcznych raportu zawierającego:
 - i. zestawienia niedopasowania terminów płatności aktywów i pasywów (analiza luki płynności) oraz analizę przepływu środków (urealnienie luki płynności);
 - ii. wskaźników płynności i stabilności bazy depozytowej;

- iii. osadu we wkładach dla depozytów bieżących i terminowych podmiotów niefinansowych;
- iv. koncentracji dużych depozytów;
- v. zrywalności depozytów oraz wcześniejszych i opóźnionych spłat kredytów.

g. bieżące monitorowanie poziomu płynności finansowej

Do zadań Zespołu ds. produktów bankowych, marketingu i informatyki należy:

h. Realizacja założenia polityki płynności zawarte w Planie na dany rok;

i. Zapewnienie wyposażenia w odpowiednie narzędzia informacyjne;

Do zadań Zespołu ds. organizacyjno-administracyjnych i wierzytelności trudnych należy:

j. Podejmowanie działań na rzecz zapewnienia zgodności działań Banku z prawem oraz przyjętymi standardami

k. Nadzór i raportowanie sytuacji w zakresie wierzytelności trudnych w okresach kwartalnych.

- **działalności w zakresie pozyskiwania finansowania,**

1. Bank sporządza i co najmniej raz w roku weryfikuje plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych.
2. Bank opracowuje i aktualizuje co najmniej raz do roku plan finansowo - księgowy oraz plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych.
3. Plany pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych oraz plan pozyskania długoterminowych źródeł finansowania obejmuje m. in.:
 - 1) prognozy oraz założenia dotyczące wielkości, rodzajów (w szczególności pod względem pierwotnych terminów wymagalności), struktury podmiotowej depozytów oraz innych zobowiązań zaliczanych przez Bank do środków obcych stabilnych oraz długoterminowych źródeł finansowania.
 - 2) politykę stóp procentowych oraz opłat związanych z prowadzeniem rachunków depozytowych, związaną z planowaną strukturą depozytów, z uwzględnieniem zachowań konkurencji,
 - 3) analizy wykonania prognoz założonych w planie w porównaniu z osiągniętymi wynikami, uwzględniające badanie dynamiki zmian poziomu depozytów oraz dokonywanie oceny struktury tych depozytów,
 - 4) strategię marketingową wobec klientów Banku.
4. Plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych oraz Plan pozyskania długoterminowych źródeł finansowania corocznie zatwierdzany jest przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzania Polityki zarządzania ryzykiem płynności.
5. Analizy stopnia wykonania Planu pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych oraz Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania dokonywane są przez Zarząd wraz z analizami stopnia wykonania rocznego planu ekonomiczno - finansowego.

- **stopnia, w jakim funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności są scentralizowane bądź zdecentralizowane,**

Ze względu na wielkość Banku całość funkcji skarbowych oraz zarządzanie ryzykiem płynności są scentralizowane – decyzje podejmuje Zarząd Banku

- **w przypadku zrzeszonego banku spółdzielczego, funkcjonowania w ramach zrzeszenia,**

Bank Spółdzielczy zrzeszony jest z Bankiem BPS SA oraz z dniem 31.12.2018 przystąpił do systemu ochrony zrzeszenia BPS SA

Bank Spółdzielczy może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, tj.:

- a) limit kredytu w rachunku bieżącym,
- b) kredyt techniczny,
- c) limit lokat płynnościowych,
- d) utrzymywanie odpowiedniego poziomu lokat jednomiesięcznych w Banku Zrzeszającym,
- e) utrzymanie wysokiego poziomu wysokiej jakości aktywów płynnych tj. obligacji skarbowych i bonów pieniężnych,
- f) utrzymanie depozytu obowiązkowego w Banku Zrzeszającym umożliwiającego otrzymanie limit zaangażowania finansowego równego kwocie depozytu obowiązkowego, na który składają się limit lokacyjny, limit debetowy i kredyt stabilizacyjny,
- g) W ramach umowy ochrony instytucjonalnej Bank może korzystać w określonych w umowie ochrony sytuacjach z wsparcia z funduszu pomocowego / zabezpieczającego płynność w ramach zawartej umowy.

- **aspekty ryzyka płynności, na które bank jest narażony i które monitoruje**

1. W Banku prowadzony jest:

- 1) Codzienny monitoring i raportowanie kształtowania się poziomu nadzorczych miar płynności;
- 2) Śróddzienne prognozowanie przepływów gotówkowych, polegające na szacowaniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów poprzez zestawienie tych aktywów i pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych do 7 dni;
- 3) Codzienna analiza przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowania wolnych środków
- 4) W cyklach dwutygodniowych przeprowadzane jest prognozowanie przepływów gotówkowych, polegające na szacowaniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów poprzez zestawienie tych aktywów i pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych –do 3 miesięcy;
- 5) Miesięcznie przeprowadzane jest:
 - a) przeprowadzane jest prognozowanie przepływów gotówkowych, polegające na szacowaniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów poprzez zestawienie tych aktywów i pasywów w poszczególnych przedziałach czasowych –do 12 miesięcy
 - b) badanie współczynników osadu we wkładach dla depozytów bieżących podmiotów niefinansowych;
 - c) badanie wskaźników i wykorzystania limitów
 - d) badanie poziomu koncentracji
 - e) badania pozycji stabilnych i uznanych za niestabilne;
 - f) badanie luki płynności

- 6) Miesięcznie dokonywana jest analiza zestawienia kalkulacji nadzorczych miar płynności za ostatnie 30 dni roboczych
 - 7) kwartalnie przeprowadzane są testów skrajnych warunków metodą scenariuszową i ocena wyników w aspekcie utrzymania płynności przez Bank.
 - 8) Raz do roku przeprowadzana jest pogłębiona analiza płynności długoterminowej i opłacalności produktów
2. Zespół ds. sprawozdawczości i finansowo-księgowych kontroluje:
 - 1) codziennie wykorzystanie limitów wynikających z nadzorczych miar płynności;
 - 2) codziennie wykorzystanie środków na rachunku bieżącym w BPS SA;
 - 3) w trybie comiesięcznym wykorzystanie pozostałych limitów i wartości granicznych wskaźników;
 - 4) W okresach comiesięcznych - w terminie do 7-go dnia następnego miesiąca - przekazywana jest informacja o poziomie ryzyka płynności do ZF
 - 5) W okresach comiesięcznych - w terminie do 15-go dnia następnego miesiąca - przekazywana jest informacja o poziomie ryzyka płynności do Zarząd Banku,
 - 6) w okresach kwartalnych informacja o poziomie ryzyka płynności przekazywana jest do wiadomości Rady Nadzorczej, jako element analizy ryzyka działalności Banku,
 3. Zespół ds. sprawozdawczości i finansowo-księgowych kontroluje informują Zarząd o wynikach analiz sytuacji płynnościowej Banku niezależnie od trybu określonego w pkt. 2, jeżeli w ich opinii sytuacja tego wymaga.
 4. Zgodnie z kompetencjami poszczególnych komórek organizacyjnych Banku, w odrębnych uchwałach Zarządu Banku wprowadza się zasady ustalania, wartości dopuszczalne, tryb monitorowania, raportowania i kontroli:
 - 1) limitów zapasu gotówki w kasach Banku;
 - 2) limitów maksymalnego zaangażowania Banku w poszczególne instrumenty rynku międzybankowego.

- **dywersyfikację źródeł finansowania banku**

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

- a) płynności,
- b) bezpieczeństwa,
- c) rentowności.

Ze względu na konieczność posiadania odpowiedniego poziomu zdywersyfikowanych aktywów płynnych Bank posiada w swoim portfelu:

- a) bony pieniężne NBP,
- b) obligacje Skarbu Państwa,
- c) Lokaty w Banku Zrzeszającym

- **inne techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności,**

1. W zakresie akceptacji oraz ograniczania ryzyka płynności zasady:
 - a) określania spójnej z apetytem na ryzyko banku tolerancji ryzyka płynności,

- b) uwzględniania ryzyka wynikającego z zasięgu i zróżnicowania obsługiwanych rynków oraz oferowanych produktów,
 - c) uwzględniania uwarunkowań występujących w jurysdykcjach, w których prowadzona jest działalność oraz wymagań nadzorczych w państwie macierzystym i w krajach goszczących,
 - d) uwzględniania wszelkich prawnych, nadzorczych i operacyjnych ograniczeń w zakresie transferu środków,
 - e) uwzględniania wpływu innych rodzajów ryzyka, w tym ryzyka kredytowego, rynkowego, operacyjnego i reputacji na ryzyko płynności,
 - f) przeprowadzania testów warunków skrajnych badających wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez bank, w tym szczegółowe zasady:
 - projektowania testów warunków skrajnych,
 - ustalania założeń testów warunków skrajnych,
 - ustalania zakresu testów warunków skrajnych,
 - wykorzystywania rezultatów testów warunków skrajnych,
 - dokonywania przeglądów testów warunków skrajnych,
 - g) opracowywania planów awaryjnych płynności,
 - h) zabezpieczania, w tym szczegółowe zasady:
 - oceny dopuszczalności zabezpieczeń,
 - dywersyfikacji zabezpieczeń,
 - monitorowania zabezpieczeń,
 - i) zarządzania zabezpieczeniami w ciągu dnia,
 - j) zabezpieczania poprzez utrzymywanie nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, w szczególności określania jej składu, wielkości i zbywalności,
 - k) uwzględniania wpływu systemu czynników motywujących do podejmowania decyzji biznesowych przyczyniających się do powstawania ryzyka płynności w obszarze poszczególnych, istotnych linii biznesowych,
2. w zakresie monitorowania i kontroli ryzyka płynności zasady:
- a) monitorowania i kontroli ekspozycji na ryzyko płynności i zapotrzebowania na finansowanie grupy jako całości oraz na poziomie poszczególnych podmiotów grupy kapitałowej zgodnie z oszacowanym ryzykiem,
 - b) zarządzania swoimi pozycjami i rodzajami ryzyka płynności wśród dziennej w celu zapewnienia bieżącego wykonywania przez bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych,
 - c) raportowania na temat sytuacji w zakresie ryzyka płynności, w tym raportowania wyników testów warunków skrajnych.

- **pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności, łącznie z dodatkowymi wskaźnikami, dla których bank nie ujawnia danych,**

Podstawowe terminy:

- 1) **Aktywa płynne** - aktywa łatwo wymienialne na gotówkę; do aktywów płynnych zalicza się w szczególności:

- a) gotówkę w kasach i skarbcu,
 - b) rachunki bieżące złotowe i walutowe w Banku Zrzeszającym (z wyłączeniem rezerwy obowiązkowej),
 - c) lokaty typu O/N,
 - d) lokaty złotowe i walutowe z terminem zapadalności do 7 dni z zastrzeżeniem § 24 (niezablokowane),
 - e) pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności do 7 dni
 - f) instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni, z zastrzeżeniem § 24 (np. bony pieniężne, bony skarbowe, obligacje skarbowe, na które istnieje płynny rynek wtórny),
 - g) rozliczenia międzybankowe (strona Wn),
 - h) lokaty walutowe i złotowe z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni z zastrzeżeniem § 24 (niezablokowane),
 - i) pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności powyżej 7 dni i nie przekraczającym 30 dni,
 - j) instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w okresie powyżej 7 dni i do 30 dni, nie ujęte w podstawowej rezerwie płynności, z zastrzeżeniem § 24.
- 5) **Aktywa obciążone** - aktywa, które - w sposób wyraźny lub dorozumiany - są przedmiotem zastawu lub umowy o zabezpieczenie albo podniesienie jakości kredytowej danej transakcji. Takie wykorzystanie aktywów może być stosowane do pozyskania finansowania (np. papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, obligacje zabezpieczone, transakcje repo) lub do celów handlowych i zarządzania ryzykiem (np. instrumenty pochodne i pożyczki papierów wartościowych).
- 6) **Aktywa nieobciążone** - aktywa, które mogą być natychmiast wykorzystane przez bank jako przedmiot zastawu zabezpieczającego pozyskanie finansowania lub do celów handlowych lub zarządzania ryzykiem.
- 7) **Alternatywne źródła finansowania** - potencjalnie dostępne źródła płynności wzmacniające zdolność banku do przetrwania zdarzeń kryzysowych. W zależności od charakteru, dotkliwości oraz okresu trwania zdarzenia kryzysowego, do potencjalnych źródeł finansowania można zaliczyć, przykładowo:
- a) przyrost depozytów,
 - b) wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
 - c) nowe emisje instrumentów dłużnych krótko- i długoterminowych,
 - d) transfery funduszy wewnątrz grupy, nowe emisje kapitałowe, sprzedaż spółek zależnych lub linii biznesowych,
 - e) ciągnięcie przyznaných linii finansowania,
 - f) kredyt lombardowy z banku centralnego.
- 8) **Analiza scenariuszowa** - polega na założeniu scenariuszy jednoczesnej zmiany wielu współwystępujących czynników ryzyka oraz badaniu ich wpływu na sytuację banku.
- 9) **Analiza wrażliwości** - polega na założeniu zmian poszczególnych czynników ryzyka, a także kombinacji takich zmian oraz statycznym analizowaniu ich wpływu na sytuację banku.

- 10) **Baza depozytowa** - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;
- 11) **Depozyty stabilne (stałe)** - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie. Depozyty stabilne stanowią sumę wartości osadu na rachunkach bieżących oraz depozytów terminowych klientów z wyłączeniem depozytów terminowych niestabilnych.
- 12) **Depozyty niestabilne (zmienne)** - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności. Należą do nich duże depozyty, depozyty sektora samorządowego i finansowego oraz depozyty osób wewnętrznych.
- 13) **Duży depozyt** – depozyty terminowe i bieżące, złotówkowe i walutowe pozyskane od gospodarstw domowych oraz pozostałych podmiotów (z wyłączeniem banków), których wartość łącznie dla jednego deponenta przekracza wartość 100.000 Euro w przypadku osób fizycznych oraz podmiotów gospodarczych;
- 14) **Dzień sprawozdawczy** – dzień, na który Bank oblicza nadzorcze miary płynności, przy czym dla obliczeń nadzorczych miar płynności dniem sprawozdawczym jest każdy dzień roboczy;
- 15) **Efekty drugiej rundy** - efekty wynikające z pogorszenia warunków ekonomicznych w sferze realnej gospodarki, które z pewnym opóźnieniem, w sposób pośredni, negatywnie oddziałują na bilanse banków, powodując pogorszenie kondycji finansowej całego sektora bankowego, m. in. poprzez obniżenie jakości aktywów, wzrost należności zagrożonych, obniżenie rentowności czy zwiększenie ryzyka niewypłacalności banku.
- 16) **Kluczowe zobowiązania** - zobowiązania, z których niewywiązanie się w określonym terminie w ciągu dnia może stanowić zagrożenie dla reputacji banku lub jego działalności. Mogą obejmować zobowiązania, dla których istnieje określony termin w ciągu dnia, takie, które wymagają rozliczenia pozycji w systemach płatniczych i rozliczeniowych oraz takie, które są związane z działalnością na rynku, jak np. dostarczenie lub zwrot instrumentu rynku pieniężnego czy płatności depozytów uzupełniających.
- 17) **FTP (*fund transfer pricing*)** - mechanizm ustalania cen transferowych stosowany dla wszystkich istotnych rodzajów działalności oraz pozycji bilansowych i pozabilansowych do wewnętrznej wyceny płynności, pomiaru efektywności czy wyceny w ramach procesu analizy ryzyka i rentowności potencjalnych nowych produktów lub usług.
- 18) **Limity ostrożnościowe** – minimalna lub maksymalna granica określająca dopuszczalną wielkość pozycji lub wskaźnika, decydujących o poziomie limitowanego ryzyka płynności; limity ustalane są dla całego Banku, mają na celu zachowanie właściwego poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności;
- 19) **Luka płynności (kontraktowa)** - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym sporządzane na podstawie szacunków przepływów pieniężnych w celu ustalenia przyszłego poziomu

płynności. Szacowanie przepływów pieniężnych polega na ustaleniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów oraz pozycji pozabilansowych poprzez zestawienie tych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w narastających przedziałach czasowych, licząc od daty sporządzenia zestawienia. Występowanie dodatniej/ujemnej różnicy pomiędzy sumą aktywów zapadających a sumą pasywów wymagalnych i pozycji pozabilansowych w danym przedziale czasowym wskazuje na utrzymywanie luki dodatniej/ujemnej;

20) **Luka płynności (urealniona)** - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym uwzględniające założenia co do możliwych zachowań pozycji aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w celu realnego ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie urealnionych przepływów pieniężnych wymaga wypracowania przez bank własnej, ostrożnościowej techniki ich oceny uwzględniającej założenia dotyczące m. in. wcześniejszych wypłat depozytów, późniejszych spłat kredytów, stabilności źródeł finansowania, zasad wpływu na pozycję płynności zobowiązań i należności warunkowych oraz innych transakcji pozabilansowych, kosztów wymuszonej sprzedaży aktywów czy zmian sytuacji gospodarczej i upodobań klientów.

21) **Łatwa zbywalność** - możliwość zastawu bądź sprzedaży poszczególnych składników aktywów w sytuacji różnych zdarzeń kryzysowych bez ponoszenia dużych strat finansowych związanych z wymuszonym, natychmiastowym upłynnieniem. Zbywalność może być różna w zależności od scenariusza kryzysowego i czasu jego trwania. Niemniej jednak wyróżnić można pewne ogólne czynniki, które mogą zwiększać płynność danego składnika aktywów, w tym:

a) czynniki związane z charakterystyką składnika aktywów:

- niskie ryzyko rynkowe,
- krótki termin zapadalności,
- przejrzystość struktury i charakterystyki ryzyka,
- łatwość i pewność wyceny,
- duża skala emisji,
- niska korelacja z innymi aktywami generującymi ryzyko,

b) czynniki związane z charakterystyką emitenta:

- wysoka wiarygodność kredytowa emitenta,

c) czynniki związane z charakterystyką rynku:

- istnienie rynku regulowanego dla danego rodzaju aktywów,
- szeroka, zdywersyfikowana baza kupujących i sprzedających,
- płynny rynek dla danego rodzaju aktywów,
- dopuszczalność przez bank centralny jako zabezpieczenie,

d) czynniki związane z działalnością banku:

- obecność banku na danym rynku,
- regularny obrót aktywami zaliczanymi do nadwyżki płynności,
- niski wolumen utrzymywanych aktywów w stosunku do przeciętnych obrotów na rynku,
- działanie banku pod własną marką.

20) **Nadwyżka płynności** – suma pozycji bilansowych zaliczanych do aktywów płynnych

ponad wartość minimum.

- 21) **Pierwotny termin wymagalności** - termin wymagalności liczony od pierwotnej daty przyjęcia środków do pierwszego terminu, w którym zgodnie z umową depozytu deponent może podjąć środki; w przypadku, gdy środki można podjąć od określonego terminu, wymagalność depozytu ustalona jest na podstawie wymaganego okresu, który musi upłynąć, aby deponent mógł podjąć dany depozyt bez ponoszenia żadnych sankcji z tego tytułu; jeśli deponentowi przysługuje prawo wycofania depozytu w różnych terminach lub w różnych okresach, należy wykazać termin wymagalności zgodnie z pierwszą możliwą datą podjęcia środków;
- 22) **Płynność finansowa** - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach;
- 23) **Płynność śróddzienna** (bieżąca) - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu. Zasady zarządzania płynnością śróddzienną zawarte są w załączniku nr 4;
- 24) **Płynność krótkoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni; Zasady zarządzania płynnością krótkoterminową zawarte są w załączniku nr 4;
- 25) **Płynność średnioterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy; Zasady zarządzania płynnością średnioterminową zawarte są w załączniku nr 4;
- 26) **Płynność długoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 27) **Płynność rynku (produktu)** - możliwość łatwej zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku bez znacznych strat finansowych na tych produktach;
- 28) **Podmioty regulowane** - zgodnie z ustawą o nadzorze uzupełniającym zaliczają się do nich w szczególności: banki, oddziały instytucji kredytowych, banki zagraniczne, zakłady ubezpieczeń, firmy inwestycyjne;
- 29) **Pozauumowne „zobowiązania” banku** - zobowiązania, które w okresie sytuacji kryzysowej mogą powodować konieczność wspierania nieuwzględnionych w bilansie ani w zobowiązaniach pozabilansowych SPV. Podobnie, w okresie warunków skrajnych, obawa utraty reputacji może skłaniać bank do zakupu aktywów od funduszy rynku pieniężnego lub innych funduszy inwestycyjnych, którymi zarządza lub z którymi współpracuje.
- 30) **Rezerwa płynności** – aktywa zabezpieczające utrzymanie płynności płatniczej;
- 31) **Ryzyko finansowania** - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej,

bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

- 32) **Ryzyko płynności** - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat;
- 33) **Ryzyko płynności śróddziennej** - zagrożenie utraty zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu
- 34) **Ryzyko płynności rynku (produktu)** - zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujące konieczność poniesienia znacznych strat finansowych na tych produktach;
- 35) **Test odwrócony** - polega na przyjęciu założenia wystąpienia negatywnych skutków zmaterializowania się ryzyka płynności oraz określeniu scenariuszy w ramach analizy scenariuszowej, które mogłyby do takich sytuacji doprowadzić.
- 36) **Termin płatności (zapadalności/wymagalności)** - termin zapadalności lub wymagalności liczony od dnia, na który sporządzane jest zestawienie terminów płatności wynikających z umowy;
- 37) **Transakcje zawierane na rynku hurtowym:**
- a) transakcje zawierane z podmiotami regulowanymi,
 - b) operacje dokonywane w ramach świadczenia usług pośrednictwa finansowego na rachunkach własnych w imieniu klienta.
- 38) **Wartość likwidacyjna lub pożyczkowa aktywów** - oszacowana wartość gotówki dostępnej dla banku, jeśli aktywa są upłynniane bądź wykorzystywane jako zabezpieczenie dla zabezpieczonego finansowania.
- 39) **Zarządzanie dostępem do rynku** - rozwój obecności na rynkach, na których bank może sprzedać aktywa lub wzmacnianie ustaleń (relacji) pozwalających bankowi na zaciąganie zobowiązań zabezpieczonych lub niezabezpieczonych. Wzmacnianie relacji z obecnymi i potencjalnymi inwestorami może odbywać się poprzez utrzymywanie odpowiedniej częstotliwości kontaktów oraz częstotliwości korzystania z danego źródła finansowania.
- 40) **Zdarzenia progowe** - zdarzenia związane z pozycjami pozabilansowymi, których wystąpienie uruchamia zawarte w umowach działania generujące zapotrzebowanie na płynność. Zdarzenia progowe dotyczą w szczególności kontraktów pochodnych, transakcji sekurytyzacyjnych i związków ze spółkami specjalnego przeznaczenia (dalej: SPV - *special purpose vehicles*), udzielonych gwarancji i przyznanych linii kredytowych. Mogą obejmować np. zmiany uwarunkowań ekonomicznych, obniżenie ratingu kredytowego banku, ryzyko kraju, szczególne zakłócenia na rynku (np. papierów wartościowych), modyfikacje umów w wyniku zmiany przepisów prawnych, rachunkowych lub podatkowych oraz inne podobne zmiany. Wystąpienie zdarzeń progowych może warunkować m. in. uruchomienie klauzul wymagających likwidacji pochodnego kontraktu pozagiełdowego lub przedłożenia zabezpieczenia, konieczność uzupełnienia depozytu zabezpieczającego w instrumentach pochodnych, konieczność przedterminowej spłaty w niektórych transakcjach sekurytyzacji aktywów, realizację udzielonych zobowiązań warunkowych lub konieczność sfinansowania przyznanych linii kredytowych.

41) **Zdarzenia/sytuacje/warunki kryzysowe** - najbardziej dotkliwe scenariusze warunków skrajnych, które mogą wpływać na zdolność banku do sprzedaży aktywów lub ograniczyć dostęp zarówno do zabezpieczonych, jak i niezabezpieczonych źródeł finansowania. Mogą dotyczyć wyłącznie banku, całego rynku lub kombinacji tych czynników.

42) **Zdolność do kompensacji niedoborów** - plan utrzymywania nadwyżki płynności lub posiadania dostępu do źródeł płynności w stosunku do scenariusza warunków normalnych w krótkim, średnim i długim horyzoncie czasowym oraz na wypadek realizacji scenariuszy skrajnych, jak również plan sposobów dalszego pozyskania płynności, czy to poprzez nowe źródła finansowania, przystosowanie działalności lub inne działania określone w awaryjnym planie płynności. Zdolność do kompensacji niedoborów zawiera nadwyżkę płynności i jest od niej znacznie szersza.

- **wyjaśnienie, w jaki sposób ryzyko płynności rynku (produktu) jest odzwierciedlone w systemie zarządzania płynnością płatniczą banku,**

W Banku przez płynność rynku (produktu) rozumie się możliwość łatwej zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku bez znacznych strat finansowych na tych produktach.

Najważniejszym czynnikiem w przypadku określania płynności produktu jest łatwa zbywalność - możliwość zastawu bądź sprzedaży poszczególnych składników aktywów w sytuacji różnych zdarzeń kryzysowych bez ponoszenia dużych strat finansowych związanych z wymuszonym, natychmiastowym upłynnieniem. Zbywalność może być różna w zależności od scenariusza kryzysowego i czasu jego trwania. Niemniej jednak wyróżnić można pewne ogólne czynniki, które mogą zwiększać płynność danego składnika aktywów, w tym:

a) czynniki związane z charakterystyką składnika aktywów:

- niskie ryzyko rynkowe,
- krótki termin zapadalności,
- przejrzystość struktury i charakterystyki ryzyka,
- łatwość i pewność wyceny,
- duża skala emisji,
- niska korelacja z innymi aktywami generującymi ryzyko,

b) czynniki związane z charakterystyką emitenta:

- wysoka wiarygodność kredytowa emitenta,

c) czynniki związane z charakterystyką rynku:

- istnienie rynku regulowanego dla danego rodzaju aktywów,
- szeroka, zdywersyfikowana baza kupujących i sprzedających,
- płynny rynek dla danego rodzaju aktywów,
- dopuszczalność przez bank centralny jako zabezpieczenie,

d) czynniki związane z działalnością banku:

- obecność banku na danym rynku,
- regularny obrót aktywami zaliczanymi do nadwyżki płynności,
- niski wolumen utrzymywanych aktywów w stosunku do przeciętnych obrotów na rynku,
- działanie banku pod własną marką.

- **wyjaśnienie, jak są wykorzystywane testy warunków skrajnych,**

Wykorzystywania rezultatów testów warunków skrajnych:

- a) wyniki testów warunków skrajnych winny być szczegółowo omówione i analizowane przez komórkę ZR, Zarząd Banku jak również o ich rezultatach winna być informowana Rada Nadzorcza,
- b) rezultaty testów warunków skrajnych winny być brane pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku,
- c) bardzo wnikliwie winny być analizowane przyczyny niespełniania przez Bank założeń ustalonych w testach,
- d) wyniki testów warunków skrajnych winny być wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego banku

- **opis modelowanych scenariuszy testów warunków skrajnych**

Test warunków skrajnych dotyczących sytuacji kryzysowej wewnątrz Banku

1. Poziom najbardziej prawdopodobny:
 - a. Test warunków skrajnych polegający na nagłym wzroście poziomu rat zapadłych kredytów. Założenia:
Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu 10% wartości obligi kredytowego i pomniejszenie o ta kwotę wartości wpływów w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.
Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością podjęcia działań zapobiegawczych mających na celu poprawę wskaźnika LCR.
2. Poziom wysokiego ryzyka:
 - a. Test warunków skrajnych polegający na nagłym wzroście poziomu rat zapadłych kredytów. Założenia:
Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu 20% wartości obligi kredytowego i pomniejszenie o ta kwotę wartości wpływów w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.
Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością dokonania analizy możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę wskaźnika LCR.
3. Poziom krytyczny
 - a. Test odwrócony - Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu powodującego zmniejszenie się kwoty wpływów w LCR do poziomu powodującego obniżenie wskaźnika do wartości limitu. Test pozwala na określenie maksymalnego pogorszenia kredytów powodującego niedotrzymanie limitu LCR.

Test warunków skrajnych dotyczących sytuacji kryzysowej w systemie

1. Poziom najbardziej prawdopodobny:
 - a. Test warunków skrajnych polegający na nagłym spadku depozytów ulokowanych w Banku o 10%. Założenia:

Spadek poziomu depozytów ulokowanych w Banku o 10% i pomniejszenie o 5% wartości spadku depozytów kwoty wpływów oraz pomniejszenie o całość wartości spadku depozytów kwoty aktywów płynnych w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością dokonania analizy możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

- b. Test warunków skrajnych polegający na nagłym spadku wartości posiadanych obligacji skarbu państwa o 20%. Założenia:

Spadek wartości posiadanych obligacji skarbu Państwa o 20% i pomniejszenie o tę kwotę wartości aktywów płynnych w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością dokonania analizy możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

- c. Test warunków skrajnych polegający na nagłym spadku wartości lokat w Banku Zrzeszającym o 25%. Założenia:

Spadek wartości posiadanych lokat w Banku Zrzeszającym o 25% i pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością dokonania analizy możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

2. Poziom wysokiego ryzyka:

- a. Test warunków skrajnych polegający na nagłym spadku depozytów ulokowanych w Banku o 20%. Założenia:

Spadek poziomu depozytów ulokowanych w Banku o 20% i pomniejszenie o 5% wartości spadku depozytów kwoty wpływów oraz pomniejszenie o całość wartości spadku depozytów kwoty aktywów płynnych w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością dokonania analizy możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

- b. Test warunków skrajnych polegający na nagłym spadku wartości posiadanych obligacji skarbu państwa o 40%. Założenia:

Spadek wartości posiadanych obligacji skarbu Państwa o 40% i pomniejszenie o tę kwotę wartości aktywów płynnych w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością dokonania analizy możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

- c. Test warunków skrajnych polegający na nagłym spadku wartości lokat w Banku Zrzeszającym o 50%. Założenia:

Spadek wartości posiadanych lokat w Banku Zrzeszającym o 50% i pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością dokonania analizy możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

3. Poziom krytyczny

- a. Test odwrócony - Test warunków skrajnych polegający na nagłym spadku depozytów ulokowanych w Banku o wartość powodującą obniżenie się wskaźnika LCR do poziomu limitu. Założenia:

Spadek poziomu depozytów ulokowanych w Banku o wartość powodującą obniżenie się wskaźnika LCR do poziomu limitu i pomniejszenie o 5% wartości spadku depozytów kwoty wpływów oraz pomniejszenie o całość wartości spadku depozytów kwoty aktywów płynnych w LCR.

Test pozwala na określenie maksymalnego pogorszenia kredytów powodującego niedotrzymanie limitu LCR..

- b. Test warunków skrajnych polegający na nagłym spadku wartości posiadanych obligacji skarbu państwa o wartość powodującą obniżenie się wskaźnika LCR do poziomu limitu. Założenia:

Spadek wartości posiadanych obligacji skarbu Państwa o wartość powodującą obniżenie się wskaźnika LCR do poziomu limitu i pomniejszenie o tę kwotę wartości aktywów płynnych w LCR.

Test pozwala na określenie maksymalnego pogorszenia kredytów powodującego niedotrzymanie limitu LCR.

- c. Test warunków skrajnych polegający na nagłym spadku wartości lokat w Banku Zrzeszającym o wartość powodującą obniżenie się wskaźnika LCR do poziomu limitu. Założenia:

Spadek wartości posiadanych lokat w Banku Zrzeszającym o wartość powodującą obniżenie się wskaźnika LCR do poziomu limitu i pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR.

Test pozwala na określenie maksymalnego pogorszenia kredytów powodującego niedotrzymanie limitu LCR.

Test warunków skrajnych dotyczących sytuacji kryzysowej w banku i systemie

Połączone testy warunków skrajnych: analiza możliwości obsługi gotówkowej i bezgotówkowej w warunkach braku wpływu środków do Banku (w dniach).

1. Poziom najbardziej prawdopodobny:

- a. Test warunków skrajnych polegający na nagłym wzroście poziomu rat zapadłych kredytów i nagłym spadku depozytów ulokowanych w Banku o 10% . Założenia:

Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu 10% wartości obligata kredytowego i pomniejszenie o ta kwotę wartości wpływów w LCR. Spadek poziomu depozytów ulokowanych w Banku o 10% i pomniejszenie o 5% wartości spadku depozytów kwoty wpływów oraz pomniejszenie o całość wartości spadku depozytów kwoty aktywów płynnych w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością podjęcia działań zapobiegawczych mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

- b. Test warunków skrajnych polegający na nagłym wzroście poziomu rat zapadłych kredytów i nagłym spadku wartości lokat w Banku Zrzeszającym o 25%. Założenia:

Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu 10% wartości obligata kredytowego i pomniejszenie o ta kwotę wartości wpływów w LCR. Spadek wartości posiadanych lokat w Banku Zrzeszającym o 25% i pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością podjęcia działań zapobiegawczych mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

2. Poziom wysokiego ryzyka:

- a. Test warunków skrajnych polegający na nagłym wzroście poziomu rat zapadłych kredytów i nagłym spadku wartości posiadanych obligacji skarbu państwa o 20%. Założenia:

Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu 10% wartości obligata kredytowego i pomniejszenie o ta kwotę wartości wpływów w LCR. Spadek wartości obligacji skarbu państwa o 20% i pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością dokonania analizy możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

- b. Test warunków skrajnych polegający na nagłym wzroście poziomu rat zapadłych kredytów i nagłym spadku wartości lokat w Banku Zrzeszającym o 50%. Założenia:

Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu 10% wartości obligata kredytowego i pomniejszenie o ta kwotę wartości wpływów w LCR. Spadek wartości posiadanych lokat w Banku Zrzeszającym o 50% i pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania

poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Spadek wskaźnika poniżej wartości wyznaczonego limitu skutkuje koniecznością dokonania analizy możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę wskaźnika LCR.

3. Poziom krytyczny

a. Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres przeżycia dla działalności podstawowej:

1. Bank dokonuje testu warunków skrajnych i jego wpływu na ponoszone ryzyko płynności. Pomiar ryzyka płynności odbywa się przy użyciu metody scenariuszowej. Bank opracowuje co najmniej jeden scenariusz planów awaryjnych w przypadku zachwiania płynności. Podstawowy scenariusz zawiera następujące założenia.

2. Wartość wpływu kapitałów określana jest na poziomie:

a. Dwukrotności średnich dziennych wpływów gotówkowych i bezgotówkowych z ostatniego miesiąca - codziennie

3. Wartość przypływów określa się na poziomie:

a. średnich dziennych wpływów gotówkowych i bezgotówkowych z ostatniego miesiąca - codziennie

4. Do wartości wpływów dodaje się:

a. Wartość lokat posiadanych w Banku Zrzeszającym – w 1 dniu symulacji – zerwanie lokat,

b. Wartość bonów pieniężnych w 5 dniu symulacji

c. 90% wartość obligacji skarbu Państwa w 10 dniu symulacji

d. Wartość depozyty obowiązkowego w Banku Zrzeszającym w 21 dniu symulacji

5. Stan początkowy środków pieniężnych określa się na poziomie średniego salda środków w kasie w ostatnim miesiącu

6. Ze względu na przyjęcie założenia, że kryzys dotyka całego systemu nie uznaje się za wpływy kapitału:

a. wpływy z pozyskanych limitów kredytowych w innych bankach

b. wpływy z pozyskanych lokat w innych bankach (w tym banku zrzeszającym)

7. Analiza wyników testu obejmuje określenie terminów, w którym bank straci płynność co sprowadza się do określenia dnia w który środki posiadane przez Bank wskażą wartość ujemną. Przyjmuje się, iż Bank powinien utrzymać bezpieczny poziom płynności w okresie do 14 dni oraz dodatkowo Bank nie powinien stracić płynności w okresie do 30 dni

a) Saldo początkowe środków obejmuje średnie środki w kasie z ostatniego miesiąca

b. Odwrócony test warunków skrajnych polegający na nagłym wzroście poziomu rat zapadłych kredytów i nagłym spadku wartości posiadanych obligacji skarbu państwa do poziomu powodującego spadek LCR do wartości limitu. Założenia:

Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu 10% wartości obligacji kredytowego i pomniejszenie o ta kwotę wartości wpływów w LCR. Spadek wartości obligacji skarbu państwa do poziomu powodującego spadek LCR do wartości limitu i

pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Test pozwala na określenie maksymalnego pogorszenia kredytów powodującego niedotrzymanie limitu LCR..

- c. Odwrócony test warunków skrajnych polegający na nagłym wzroście poziomu rat zapadłych kredytów i nagłym spadku wartości lokat w Banku Zrzeszającym do poziomu powodującego spadek LCR do wartości limitu. Założenia:

Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu 10% wartości obligacji kredytowego i pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR. Spadek wartości posiadanych lokat w Banku Zrzeszającym do poziomu powodującego spadek LCR do wartości limitu i pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Test pozwala na określenie maksymalnego pogorszenia kredytów powodującego niedotrzymanie limitu LCR..

- d. Odwrócony test warunków skrajnych polegający na nagłym wzroście poziomu rat zapadłych kredytów i nagłym spadku depozytów ulokowanych w Banku o 10% . Założenia:

Wzrost poziomu rat zapadłych do poziomu 10% wartości obligacji kredytowego i pomniejszenie o tę kwotę wartości wpływów w LCR. Spadek poziomu depozytów ulokowanych w Banku do poziomu powodującego spadek LCR do wartości limitu i pomniejszenie o 5% wartości spadku depozytów kwoty wpływów oraz pomniejszenie o całość wartości spadku depozytów kwoty aktywów płynnych w LCR. Na podstawie testu dokonuje się analizy utrzymania poziomu wskaźnika LCR i kontroli jego utrzymania na poziomie powyżej wyznaczonego limitu.

Test pozwala na określenie maksymalnego pogorszenia kredytów powodującego niedotrzymanie limitu LCR.

- **wskazanie, czy i w jakim stopniu plan awaryjny płynności uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych,**

W przypadku niekorzystnych wyników testów warunków skrajnych Bank uruchamia Plan awaryjny płynności opracowane i funkcjonujące w Banku.

- **politykę banku w zakresie utrzymywania rezerw płynności**

Bank utrzymuje odpowiedni poziom rezerwy płynności poprzez zapewnienie wysokiego współczynnika udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem w stosunku do wymaganego przepisami wskaźnika 0,20. Bank określił poziom udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem na poziomie minimalnym 0,28 i konsekwentnie utrzymuje odpowiedni poziom rezerwy płynności.

- **ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w obrębie jednostek grupy lub w przypadku zrzeszonych banków spółdzielczych i banku zrzeszającego, w obrębie zrzeszenia**

Ze względu na przystąpienie Banku do SSOZ BPS SA Bank Spółdzielczy jest zobowiązany do utrzymania depozytu obowiązkowego w Banku Zrzeszającym umożliwiającego otrzymanie limit zaangażowania finansowego równego kwocie depozytu obowiązkowego, na który składają się limit lokacyjny, limit debetowy i kredyt stabilizacyjny

2. Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności:

Zarząd Banku Spółdzielczego w Czarnym Dunajcu w okresach miesięcznych otrzymuje pełną analizę ryzyka płynności obejmującą kształtowanie się poziomu płynności bieżącej, poziom wykonania limitów, wyniki testów warunków skrajnych, ocenę ryzyka rynkowego.

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Czarnym Dunajcu w okresach miesięcznych otrzymuje pełną analizę ryzyka płynności obejmującą kształtowanie się poziomu płynności bieżącej, poziom wykonania limitów, wyniki testów warunków skrajnych, ocenę ryzyka rynkowego.

Dodatkowo w okresach rocznych Zarząd Banku i Rada Nadzorcza otrzymują analizy obejmujące:

- a. Plan pozyskania długoterminowych źródeł finansowania
- b. Analiza opłacalności produktów i cen transferowych

3. Informacje ilościowe w zakresie zarządzania ryzykiem płynności:

Dynamika 12M depozytów ogółem wynosi 112,4% i uległa obniżeniu w obecnym miesiącu co jest wynikiem niższej dynamiki depozytów sektora niefinansowego a głównie obniżenia środków niestabilnych (tak jak bank się spodziewał największy deponent przelał wszystkie środki). W tym samym okresie 12M depozyty sektora niefinansowego wzrosły o 113,1% a depozyty samorządowe osiągnęły dynamikę 101,9% wartości sprzed roku. Zanotowano w bieżącym miesiącu nieznaczny spadek depozytów sektora samorządowego i poziom dynamiki depozytów niestabilnych uległ znacznemu zmniejszeniu, jako że tak jak bank się spodziewał największy deponent przelał wszystkie środki w związku z realizacją planowanej transakcji. Wartość depozytów niestabilnych wynosi obecnie prawie 51,5 mln PLN a ich dynamika roczna wyniosła 101,9%. W związku z powyższym Bank utrzymuje już niższy poziom środków płynnych. W tym samym czasie 12-tu miesięcy depozyty stabilne zwiększyły się i osiągnęły dynamikę 106,2% co wpłynęło na stabilizację sytuacji w zakresie ryzyka płynności w Banku. Obecnie znajduje się ono na dobrym poziomie. Bieżąca sytuacja jest dobra jako, że różnica między obiema pozycjami uległa zwiększeniu co wynika także ze stabilizacji poziomu depozytów niestabilnych. Dla banku duże znaczenie ma kształtowanie się poziomu depozytów sektora niefinansowego, służących finansowaniu działalności kredytowej. Dynamika roczna depozytów stabilnych jest dobra i wynosi rok do roku 106,2% - co jest efektem utrzymującej się dynamiki tych depozytów. Obecnie wskaźnik utrzymał się na niższym poziomie w wyniku spadku dynamiki depozytów bieżących osób fizycznych. Poziom dynamiki kredytów w okresie rocznym wynosi 118,8% i jest na poziomie nieco powyżej dynamiki depozytów – co jest tendencją akceptowalną i pozwala na utrzymanie się ryzyka płynności na bezpiecznym poziomie. Wysoki jest też udział aktywów płynnych z BPS wynoszący na ostatni dzień miesiąca 34%, jako że po przystąpieniu do SOZ BPS SA depozyt obowiązkowy w kwocie ponad 13,2 mln PLN jest

składnikiem uzupełniającej rezerwy płynności. Dynamika roczna aktywów płynnych wyniosła 104,7% a z uwzględnieniem środków w BPS SA – 122,8% i uległa poprawie w związku z zaliczeniem do nich kwoty depozytu obowiązkowego. W chwili obecnej dynamika aktywów płynnych z uwzględnieniem środków w BPS SA jest wyższa od dynamiki depozytów niestabilnych (101,9%) oraz dynamiki kredytów (118,8%) co jest sytuacją dobrą tym bardziej ze względu na większą podstawę wzrostu. Pomimo tego proponuje się nie udzielać kredytów o wartości powyżej 5% funduszy Banku – w ramach konsorcjów (jako uczestnik), chyba że charakteryzują się wyższą marżą i okresem kredytowania maksymalnie 15 lat lub wynikają z celów strategicznych Banku.

- Osad na rachunkach bieżących; podobnie jak w poprzednich miesiącach wskaźnik osadu na rachunkach bieżących osób fizycznych był wysoki i jego poziom badany jest na podstawie danych za 24 miesiące i wynosi 69,33%. Notuje on od roku 2018 poprawę i stabilizację po okresie obniżenia od połowy 2016 roku co było efektem utrzymującego się szybkiego wzrostu poziomu depozytów sektora niefinansowego (co miało wpływ na wzrost poziomu odchylenia standardowego). Spowodowało to, że wskaźnik notował do połowy 2017 roku spadek. Obecnie jednak kształtuje się na poziomie około 67,74% co jest bardzo dobrą wartością. Wskaźnik uległ stabilizacji i w kolejnych miesiącach ten trend powinien utrzymać się. Poziom osadu na rachunkach bieżących przedsiębiorców jest obecnie niższy w związku ze zwiększeniem się wahań środków na rachunkach firmowych (największy klient). Obecnie wskaźnik osadu wynosi 25,83% i utrzymał się na niższym poziomie, jednak ze względu na niską kwotę tych środków nie ma on znaczącego wpływu na płynność Banku. Utrzymujący się wysoki poziom osadu pozwala na finansowanie akcji kredytowej ze środków bieżących uznanych za stabilne. Sytuacja w zakresie osadu uległa w ostatnich miesiącach poprawie jako, że wzrost depozytów uległ stabilizacji i poziom środków bieżących sektora niefinansowego w okresie ostatnich miesięcy jest także stabilny.
- Zrywalność i odnawialność depozytów terminowych; poziom zrywalności rachunków terminowych osób fizycznych w okresie 24 miesięcy wynosi 23,65% co jest wartością akceptowalną w tak długim okresie i nie wpływa znacząco na poziom płynności w Banku. W tym samym przedziale czasu poziom odnawialności wyniósł 63,1% co jest wartością dobrą i świadczy o stabilności tych środków. W bieżącym okresie oba wskaźniki uległy stabilizacji - ich poziom jest bezpieczny co jest wynikiem dobrej oferty Banku i faktu oferowania produktów standardowych oraz unikania agresywnej sprzedaży i akcji promocyjnych. Dzięki temu nie występują w Banku znaczące odpływy i przyływy depozytów w związku z promocjami, które powodują zwiększenie wahań bazy depozytowej i tym samym destabilizują naturalny poziom kształtowania się bazy depozytowej. Sytuacja w zakresie poziomu zrywalności i odnawialności nie uległa zmianie i jest dobra, jednak ze względu na znaczną kwotę dużych depozytów może ulec ona pogorszeniu do końca roku jako, że największy deponent planuje rozpocząć dużą inwestycję z własnych środków.
- Poziom wcześniejszych i opóźnionych spłat kredytów; poziom spłat przed terminem dla należności od sektora niefinansowego w okresie 24M wynosi 48,54% co świadczy o dokonywaniu znacznych nadpłat przez klientów Banku. Powoduje to

poprawę płynności Banku. Poziom spłat po terminie w badanym okresie uległ stabilizacji i wynosi 15,85% co jest wartością akceptowalną a ryzyko niedotrzymania spłat należności jest niskie jako, że opóźnienia w spłatach wynoszą zwykle do kilkunastu dni. Obecnie poziom rat zapadłych wynosi 164.159,00 PLN i zanotowały one nieznaczny wzrost. Ich poziom wynika przede wszystkim z zaległości 1 dużego klienta 6767 – kredyty w windykacji i są systematycznie spłacane a poziom zaległości wynosi około 60 dni. Prowadzona windykacja powinna jednak poskutkować spłatą tych kredytów w najbliższych miesiącach. Pomimo poprawy poziomu spłacalności Bank podjął działania zmierzające do dalszego szybkiego odzyskiwania zaległości klientów, którzy posiadają opóźnienia i ustalił szczegółowy sposób spłaty zaległości dla największych z nich. Bank ze względu na zwiększanie poziomu obligi kredytowego w roku bieżącym nie ma problemów z reinwestowaniem środków a dynamika kredytów utrzymuje się na akceptowalnym poziomie. Pomimo tego należy poszukiwać nowych możliwości finansowania klientów z branż nie narażonych na znaczne ryzyko i dążyć do zwiększenia dynamiki kredytów remontowych i mieszkaniowych.

- Koncentracja źródeł finansowania pod względem terminowym jest bez zmian – w przypadku depozytów większość stanowią depozyty bieżące zakwalifikowane do okresu a'vista. Stanowią one cały czas około 60% wartości depozytów ogółem. W przypadku depozytów terminowych większość stanowią depozyty do 1 roku – około 90% przy czym depozyty do 3, 6 i 12 miesięcy kształtują się stosunkowo na wyrównanym poziomie. Taki poziom kształtowania się powoduje obniżenie wskaźników płynności jednak wynika z naturalnych tendencji klientów do lokowania na bezpieczniejsze krótsze okresy a klienci nie są sztucznie przymuszani do wydłużania okresów lokowania, które i tak w przypadku sytuacji skrajnych nie gwarantują utrzymania środków do końca terminu umownego. Tym samym Bank posiada krótkoterminowe jednak bardzo stabilne środki finansowe, które nie ulegają znacznym zmianom nawet w okresach kryzysu i zawirowań. Jednocześnie widoczne jest przesunięcie środków z lokat terminowych na rachunki bieżące – ze względu na małą różnicę w oprocentowaniu obu typów produktów.
- Poziom ryzyka braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów – jest niski – Bank posiada w lokatach do 1 miesiąca w BPS SA około 14,6 mln PLN, w obligacjach skarbowych i bonach pieniężnych – 28,0 mln PLN i depozyt obowiązkowy 13,2 mln PLN. Obecnie należy zmierzać do utrzymania dywersyfikacji aktywów płynnych i dokonywania zakupu bonów pieniężnych. Również poziom gotówki w kasach Banku jest wystarczający a bank cały czas odprowadza nadwyżki.
- Bank Spółdzielczy ma cały czas możliwość ewentualnego korzystania ze środków płynnościowych w banku zrzeszającym w postaci przyznanego przez Bank BPS SA limitu kredytu stabilizacyjnego w kwocie prawie ponad 13 mln PLN.
- Wyniki prognozowania płynności w trakcie miesiąca wskazują podobnie jak w poprzednich miesiącach na występujące w obrocie nadwyżki i to zarówno w zakresie środków pieniężnych w kasie jak i na rachunkach bieżących Banku. Dzięki temu Bank posiada znaczne nadwyżki wynoszące około 43 mln PLN. W celu utrzymania

wysokiego poziomu płynności i tym samym odpowiedniego buforu bezpieczeństwa całość środków obecnie jest lokowana w bonach pieniężnych, w obligacjach skarbu państwa i lokatach w Banku Zrzeszającym. W kolejnych miesiącach kierunek zagospodarowania wolnych środków nie powinien ulec zmianie.

Wymogi dotyczące dodatkowego zabezpieczenia na wypadek obniżenia oceny kredytowej Banku:

Bank nie pozyskuje środków na rynku międzybankowym tym samym nie kredytuje się bezpośrednio środkami z innych Banków. Dodatkowo bank bezpośrednio nie lokuje środków na rynku międzybankowym. Transakcje dokonywane są za pośrednictwem Banku Zrzeszającego BPS SA, w którym na koniec roku 2019 Bank miał środki zdeponowane w formie lokat do 1 miesiąca w kwocie 14.647.277,00 zł (bez depozytu obowiązkowego). Dodatkowo obecnie Bank posiada bony pieniężne NBP w kwocie 12.000.000,00 zł. W przypadku sytuacji kryzysowych Bank posiada zabezpieczenie w postaci środków pomocowych w ramach depozytu obowiązkowego w łącznej kwocie 11.466.000,00 PLN oraz obligacje skarbowe, które może spieniężyć w kwocie 18.092.452,38 zł. Łącznie środki płynne stanowią w Banku 34% posiadanych aktywów.

a) normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków obowiązujące w danej jurysdykcji:

Lp.	Norma płynności:	Wartość na dzień 31.12.2019r.
1	M1	0,34
2	M2	3,92
3	M3	Nie dotyczy
4	M4	Nie dotyczy
5	LCR	737%
6	Nadwyżka płynności – norma długoterminowa (Rek. P)	11.895.251 zł

Urealniona luka płynności z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności:

Pozycje aktywów

Bank Spółdzielczy w Czarnym Dunajcu

Zestawienie aktywów wg terminów umownych zapadalności na dzień: 2019-12-31 razem

Waluta: Wszystkie waluty

Lp.	Wyszczególnienie	Aktywa stan na dzień 2019-12-31	powyżej 1 dnia do 7 dni	powyżej 7 dni do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	powyżej 6 m-cy do 12 m-cy	powyżej 1 roku do 3 lat	powyżej 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat do 10 lat	powyżej 10 lat do 20 lat	powyżej 20 lat	Razem
1	GOTÓWKA I ŚRODKI NA RACH. BIEŻĄCYM	2 810 179,31	0,00	3 570 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 380 179,31
2	LOKATY MIĘDZYBANKOWE	0,00	11 838 404,44	15 641 901,55	1 627 451,25	0,00	250 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29 357 757,24
3	AKCJE I UDZIAŁY	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	87 990,30	0,00	0,00	0,00	2 363 862,00	2 451 852,30
4	PAPIERY WARTOŚCIOWE	0,00	9 999 222,78	1 511 541,96	0,00	2 018 172,99	0,00	11 711 133,59	3 158 533,84	304 110,00	0,00	0,00	28 702 715,16
5	NALIEŻNOŚCI OD SEKTORA NIEFINANSOWEGO	39 161,90	0,00	899 314,46	1 252 337,56	2 066 402,87	3 826 352,82	15 984 108,04	14 306 458,38	28 916 284,94	39 699 254,84	20 397,79	107 010 073,60
6	NALIEŻNOŚCI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	0,00	0,00	0,00	137 500,00	782 496,50	149 608,50	1 063 434,00	1 091 309,00	1 898 432,00	0,00	0,00	5 122 780,00
7	ŚRODKI TRWAŁE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	911 917,46	0,00	911 917,46
8	POZOSTAŁE ROZLICZENIA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	829 511,15	1 288,00	0,00	0,00	0,00	0,00	830 799,15
9	KREDYTY ZAGROŻONE	44 361,15	0,00	64 078,69	119 902,03	164 191,84	329 534,81	1 056 121,72	675 339,66	1 329 453,09	7 982,05	0,00	3 790 965,04
Aktywa razem		2 893 702,36	21 837 627,22	21 686 836,66	3 137 190,84	5 031 264,20	5 385 007,28	29 904 075,65	19 231 640,88	32 448 280,03	40 619 154,35	2 384 259,79	184 559 039,27

Pozycje pasywów

Bank Spółdzielczy w Czarnym Dunajcu

Zestawienie pasywów wg terminów umownych wymagalności na dzień: 2019-12-31 razem

Waluta: Wszystkie waluty

Lp.	Wyszczególnienie	A'vista stan na dzień 2019-12-31	powyżej 1 dnia do 7 dni	powyżej 7 dni do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	powyżej 6 m-cy do 12 m-cy	powyżej 1 roku do 3 lat	powyżej 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat do 10 lat	powyżej 10 lat do 20 lat	powyżej 20 lat	Razem
1	OTWARTE LINIE KREDYTOWE	674 266,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	674 266,84
2	rachunki bieżące os. fizycznych	81 060 798,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	312 221,30	81 373 020,22
3	rachunki bieżące przedsiębior. i podm. niekomerc.	11 879 579,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 879 579,66
4	rachunki bieżące samorządu	9 229 746,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 229 746,24
5	Rachunki terminowe os. fizycznych	17 243,02	2 266 448,30	5 928 200,80	15 939 499,72	14 446 186,98	14 712 557,61	1 631 793,37	0,00	0,00	0,00	1 870 031,11	56 811 960,91
6	TRANSZE UDZIELONYCH KREDYTÓW	3 307 752,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 307 752,59
7	rachunki terminowe przedsiębiorstw	0,00	40 000,00	656 000,00	0,00	63 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	759 000,00
8	rachunki terminowe samorządu	0,00	0,00	0,00	4 691,76	400 000,00	65 218,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	469 910,09
9	GWARANCJE	104 094,90	0,00	0,00	187 000,00	700 000,00	75 357,20	403 264,33	531 649,35	1 109 097,24	0,00	0,00	3 110 463,02
10	Fundusze własne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21 763 380,53	1 000,00	21 764 380,53
11	Pozostałe rozliczenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31 337,49	340 407,68	0,00	0,00	0,00	0,00	371 745,17
Pasywa razem		106 273 482,17	2 306 448,30	6 584 200,80	16 131 191,48	15 609 186,98	14 884 470,63	2 375 465,38	531 649,35	1 109 097,24	21 763 380,53	2 183 252,41	189 751 825,28

Wskaźniki luki

Bank Spółdzielczy w Czarnym Dunajcu

Ustalenie luki płynności finansowej na dzień: 2019-12-31 razem

Waluta: Wszystkie waluty

Lp.	Wyszczególnienie	A'vista stan na dzień 2019-12-31	powyżej 1 dnia do 7 dni	powyżej 7 dni do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	powyżej 6 m-cy do 12 m-cy	powyżej 1 roku do 3 lat	powyżej 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat do 10 lat	powyżej 10 lat do 20 lat	powyżej 20 lat
1	Aktywa ogółem wg terminów zapadalności	2 893 702,36	21 837 627,22	21 686 836,66	3 137 190,84	5 031 264,20	5 385 007,28	29 904 075,65	19 231 640,88	32 448 280,03	40 619 154,35	2 384 259,79
2	Pasywa ogółem wg terminów wymagalności	106 273 482,17	2 306 448,30	6 584 200,80	16 131 191,48	15 609 186,98	14 884 470,63	2 375 465,38	531 649,35	1 109 097,24	21 763 380,53	2 183 252,41
3	Luka płynności	-103 379 779,81	19 531 178,92	15 102 635,86	-12 994 000,64	-10 577 922,78	-9 499 463,35	27 528 610,27	18 699 991,53	31 339 182,79	18 855 773,82	201 007,38
4	Luka płynności skumulowana	-103 379 779,81	-83 848 600,89	-68 745 965,03	-81 739 965,67	-92 317 888,45	-101 817 351,80	-74 288 741,53	-55 588 750,00	-24 249 567,21	-5 393 793,39	-5 192 786,01
5	Wskaźnik luki	0,03	9,47	3,29	0,19	0,32	0,36	12,59	36,17	29,26	1,87	1,09
6	Skumulowany wskaźnik luki	0,03	0,23	0,40	0,38	0,37	0,37	0,55	0,66	0,85	0,97	0,97

X.9. Dodatkowe informacje wymagane przez Rozporządzenie 575/2013 UE, nie ujęte w Uchwale 385/2008 KNF:

1. Zasady oceny odpowiedniości członków Zarządu i Rady Nadzorczej (Regulamin działania Zarządu, Regulamin działania Rady Nadzorczej określa Procedura - Polityka zapewnienia odpowiedniości w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej, Regulamin wyboru członków Rady Nadzorczej BS) zawierające politykę rekrutacji dotyczącą wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej oraz strategię w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, stanowią załącznik do niniejszej Informacji.
2. Bufor kapitału stanowi nadwyżka wskaźnika kapitałowego nad wymóg minimalny 13,50%. Według stanu na dzień 31.12.2019r. bufor kapitału wynosi 5,69% (wskaźnik kapitałowy 19,19%)

Data: 09.10.2020

Sporządził:.....

Zatwierdził:.....

Załącznik:

UJAWNIEŃ DOTYCZĄCE FUNDUSZY WŁASNYCH

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do CRR
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne		Art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 1		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 2		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 3		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
2	Zyski zatrzymane		Art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	319.129	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego		Art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	243.500	Art. 486 ust. 2
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 2
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)		Art. 84, 479, 480
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend		Art. 26 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	19.842.502,85	
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-14.967,22	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
9	Zbiór pusty w UE		
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartej na przyszłej rentowości z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 472 ust. 5

	dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		Art. 33 lit. a)
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		Art. 36 ust. 1 lit. d) Art. 40, 159, art. 472 ust. 6
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)		Art. 32 ust. 1
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		Art. 33 lit. b)
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. e) Art. 41, art. 472 ust. 7
16	Posiadane przez instytucje bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. f) Art. 42, art. 472 ust. 8
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. g) Art. 44, art. 472 ust. 9
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. h) Art. 43, 45, 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79, art. 472 ust. 10
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79, 470, art. 472 ust. 11
20	Zbiór pusty w UE		
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1250% jeżeli instytucja decyduje się na		Art. 36 ust. 1 lit. k)

	wariant odliczenia		
20b	W tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91
20c	W tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii), art. 243 ust. 1 lit. b), art. 244 ust. 1 lit. b), art. 258
20d	W tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 3
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
22	Kwota przekraczająca próg 15% (kwota ujemna)		Art. 48 ust. 1
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 48 ust. 1 lit. b), art. 470, art. 472 ust. 11
24	Zbiór pusty w UE		
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. a) Art. 472 ust. 3
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)		Art. 6 ust. 1 lit. l)
26	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	-170.450	
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty 1		Art. 467
	W tym: filtr dla niezrealizowanej straty 2		Art. 467
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku 1		Art. 468
	W tym: filtr dla niezrealizowanego zysku 2		Art. 468
26b	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 481
	W tym:		Art. 481
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. j)
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale	-377.212,00	

	podstawowym Tier I		
29	Kapitał podstawowy Tier I	20.219.714 zł	
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne		Art. 51, 52
31	W tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie mający zastosowanie standardami rachunkowości		
32	W tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie mający zastosowanie standardami rachunkowości		
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I		Art. 486 ust. 3
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 3
34	Kwalifikujący się kapitał Tier I uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier I (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich		Art. 85, 86, 480
35	W tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		Art. 486 ust. 3
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi		
37	Posiadane przez instytucje bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I (kwota ujemna)		Art. 52 ust. 1 lit. b) Art. 56 lit. a), art. 57, art. 475 ust. 2
38	Udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 56 lit. b), art. 58 i art. 475 ust. 3
39	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 56 lit. c), art. 59, 60, 79, art. 475 ust. 4
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych		Art. 56 lit. d), art. 59, 79, art. 475 ust. 4

	instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
41b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 477, art. 477 ust. 3, art. 477 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
41c	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 467, 468, 481
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		Art. 467
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		Art. 468
	W tym: ...		Art. 481
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)		Art. 56 lit. e)
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I		
44	Kapitał dodatkowy Tier I		

45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	20.219.714 zł	
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne		Art. 62, 63
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II		Art. 486 ust. 4
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 4
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier II nie uwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich		Art. 87, 88, 480
49	W tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		Art. 486 ust. 4
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego		Art. 62 lit c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi		
52	Posiadane przez instytucje bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)		Art. 63 lit. b) ppkt (i) Art. 66 lit. a), art. 67, art. 477 ust. 2
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 66 lit. b), art. 68, art. 477 ust. 3
54	Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 66 lit. c), art. 69, 70, 79, art. 477 ust. 4
54a	W tym: nowe udziały kapitałowe niebędące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego		
54b	W tym: udziały kapitałowe istniejące przed dniem 01 stycznia 2013 r. i będące przedmiotem uzgodnień okresu		

	przejściowego		
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 66 lit. d), art. 69, 79, art. 477 ust. 4
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 475, art. 475 ust. 2 lit. a), art. 475 ust. 3, art. 475 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
56c	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 467, 468, 481
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		Art. 467
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		Art. 468
	W tym: ...		Art. 481
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II		
58	Kapitał Tier II		

59	łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)		
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I itd.)		Art. 472, art. 472 ust. 5, art. 472 ust. 8 lit. b), art. 472 ust. 10 lit. b), art. 472 ust. 11 lit. b)
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		Art. 475, art. 475 ust. 2 lit. b), art. 475 ust. 2 lit. c), art. 475 ust. 4 lit. b)
	W tym pozycje nieodliczone od kapitału Tier II (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II, pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		Art. 477, art. 477 ust. 2 lit. b), art. 477 ust. 2 lit. c), art. 477 ust. 4 lit. b)
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	95.359.507	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,19%	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,19%	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,19%	Art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji	13,50%	Dyrektywa w sprawie

	(wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego		
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego		
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego		
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128
69	Nieistotne w przepisach unijnych		
70	Nieistotne w przepisach unijnych		
71	Nieistotne w przepisach unijnych		
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		Art. 36 ust. 1 lit. h) Art. 45, 46, art. 472 ust. 10 Art. 56 lit. c), art. 59, 60, art. 475 ust. 4 Art. 66 lit c), art. 69, 70, art. 477 ust. 4
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	1.200.000,00 zł	Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 45, 48, 470, art. 472 ust.11
74	Zbiór pusty w UE		
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38,48, 470, art. 472 ust. 5
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu		Art. 62

	do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)		
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		Art. 62
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)		Art. 62
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów		Art. 62
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3, 5
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3, 5
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4, 5
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4, 5

Strategia (Polityka długoterminowa) kapitałowa

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wielkości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier podstawowy I i TIER II.
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kapitałowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Struktura funduszy własnych:

1. Fundusze własne banku obejmują:
 - 1) kapitał Tier I oraz:
 - 2) Kapitał Tier II.
2. Uznany łączny kapitał to suma:
 - 1) kapitału Tier I oraz;
 - 2) Kapitału Tier II, którego wysokość nie przekracza 1/3 kapitału Tier 1.

Kapitały wysokiej jakości:

- a) Kapitał podstawowy Tier I
- b) Kapitał Tier I

Kapitał założycielski: Kapitał Tier 1, pomniejszony o fundusz ogólnego ryzyka.

Poziom funduszy własnych:

1. *Od 01 stycznia 2014r Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.*
2. *Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych banku na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:*
 - 1) Suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
 - 2) Oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR..

3. *Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 13,50%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 13,50%.*
4. *W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej poziomu 13,50%, bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.*
5. *Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności banku.*
6. *Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa bank.*
7. *Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. W oparciu o analizę wyników ankiet oraz przeprowadzone symulacje Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR*
8. *W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:*
 - 1) *Wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu co najmniej 90% zysku za 2018r.,*
 - 2) *Analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,*
 - 3) *Zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,*
 - 4) *Zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe,*
 - 5) *Sprzedaż części portfela kredytowego.*
9. *Ww. działania mają za zadanie osiągnięcie wskaźników na poziomie określonym w załączniku do Strategii działania na lata.*

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowe źródła budowy funduszy własnych Banku to wynik finansowy,
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii działania na lata 2020-2024, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej, stanowiącej założeń do planu ekonomiczno-finansowego.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik wypłacalności i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci bądź nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik wypłacalności oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarke funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku na lata 2019-2023 .
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby zmniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w banku ustalane są odpowiednie limity

dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.

10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe. Zasady tworzenia wymogów kapitałowych zawiera Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej.
3. W Polityce kapitałowej Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały) tak, aby nie stanowiło ono jednocześnie:
 - 1) więcej niż 10% uznanych kapitałów Banku,
 - 2) 10% uznanych kapitałów tych podmiotów.
7. Przekroczenie limitów, o których mowa w ust. 5 wymaga przeprowadzenia dodatkowych analiz, które winny obejmować wpływ na przestrzeganie limitów koncentracji oraz na wysokość wskaźnika wypłacalności i wraz z wnioskami wymagają zatwierdzenia przez Zarząd Banku.
8. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie nie niższym niż 13,50%, dążenie do poziomu 13,50%, zgodnie ze wskazaniem KNF oraz pozostałych współczynników kapitałowych na poziomie: kapitału Tier I wynosi 13,50%;
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, przyjmując kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzane przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidend.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 13,50%;
 - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 5%,
 - b) fundusze: zasobowy i rezerwowy łącznie: minimum 95%;

- 3) przeznacza co najmniej 90% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną;
- 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 2% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 10% funduszu udziałowego banku;
- 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie maksymalnie do 10% funduszy własnych banku;
- 6) ogranicza zaangażowanie kapitałowe w kapitałowe instrumenty finansowe, które nie są kwotowane na aktywnych rynkach do poziomu maksymalnie 10% funduszy własnych banku.

Ze względu na nieznaczny udział w funduszach banku funduszu udziałowego Bank dokonuje jego stopniowej amortyzacji i nie zamierza go w przyszłości zaliczać do uznanych kapitałów. Bank przeprowadza kapitałowe testy warunków skrajnych opisane w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej oraz opracowuje kapitałowe plany awaryjne w przypadku obniżenia się wskaźnika wypłacalności poniżej wartości 13,50%.

Cele strategiczne (Polityka długoterminowa) w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ryzykiem kontrahenta

Działalność kredytowa to najbardziej dochodowa część działalności Banku jednocześnie obciążona największym ryzykiem.

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmującym podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kredytowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Budowa zdywersyfikowanego portfela kredytowego:

1. Ryzyko kredytowe w Banku wynika między innymi z koncentracji, która jest efektem ograniczenia działalności Banku do obszaru określonego w Statucie, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
2. Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, produktów itp.
3. Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.
4. Z uwagi na specyfikę inwestycje finansowe Banku cechuje wysokie bezpieczeństwo. Bank dywersyfikuje portfel inwestycji, przyjmując zasadę że ponad 80% inwestycji to inwestycje w instrumenty nie podlegające pod zapisy Rekomendacji B Komisji Nadzoru Finansowego, to jest inwestycje w instrumenty kapitałowe Banku Zrzeszającego, lokaty w tym Banku oraz papiery wartościowe Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego.
5. Szczegóły ograniczania ryzyka instrumentów finansowych zawiera Polityka inwestycyjna Banku.

Działania zabezpieczające:

1. Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:
 - 1) ryzyko pojedynczej transakcji,
 - 2) ryzyko portfela.
2. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:
 - 1) Wdrożenie statystycznych metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, wykorzystujących dane statystyczne np. GUS dotyczące minimum egzystencji lub średniego miesięcznego wynagrodzenia, także dane statystyczne pochodzące z międzybankowych baz danych, w tym bazy BIK. Bank w jako element oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych wykorzystuje wartości oparte na minimum egzystencji chyba, że poziom jakości ekspozycji detalicznych osiągnie wartość nieakceptowaną tj. przekroczony zostanie poziom 90% wartości wyznaczonych limitów.

- 2) wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank.
- zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”,
 - przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
 - nie delegowanie podejmowania decyzji kredytowych poza członków Zarządu Banku,
 - rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów,
 - analiza wskaźnika LTV przy kredytach zabezpieczonych hipotecznie,
 - określenie maksymalnego poziomu wskaźnika DTI określającego maksymalny poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych do średnich dochodów netto osiągniętych przez osoby zobowiązane do spłaty zadłużenia.
 - analiza ilościowa i jakościowa podmiotów wnioskujących o kredyt
3. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:
- dywersyfikacja kredytów,
 - pozyskiwanie do współpracy stałych klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących w Banku,
 - tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
 - opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej, z uwzględnieniem analizy ilościowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
 - wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK).
 - ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych.
 - Lokowanie środków poza kredytami tj. w obligacje skarbowe.
4. W ramach polityki dotyczącej zabezpieczeń opisanej w Polityce kredytowej Bank zawiera politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. W celu ograniczania skutków ryzyka Rada Nadzorcza Banku w niniejszej Strategii zatwierdza optymalne wskaźniki LTV i DTI.
5. **Wskaźnik LTV** – zgodnie z Rekomendacją „S” jest to wskaźnik wyrażający stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości zabezpieczenia na nieruchomości. Bank ustala limit optymalnego wskaźnika LTV na poziomie nie wyższym niż 0,75 za wyjątkiem inwestycji w budowie dla których wartość bieżąca wskaźnika LTV musi wynieść maksymalnie 2,80 co daje wskaźnik LTV po zakończeniu inwestycji na poziomie 0,73.
6. **Wskaźnik DTI** - miara pozwalająca określić, jaką część dochodu kredytobiorca jest w stanie przeznaczyć na spłatę zadłużenia. Wskaźnik DTI w Banku jest wyliczany według wzoru:

$$\text{Wskaźnik DTI} = \frac{\text{Obciążenia z tytułu kredytów (dotychczasowych i wnioskowanych)} + \text{koszty finansowe o charakterze niezbywalnym (czyli spłata długu)}}{\text{Dochód netto}}$$

7. Maksymalny poziom wskaźnika DTI uzależniony jest od wysokości dochodów netto zgodnie z poniższą tabelą:

Poziom dochodów kredytobiorcy/ów łącznie	Maksymalny poziom wskaźnika DTI dla kredytów konsumenckich
do przeciętego wynagrodzenia w gospodarce	50%
do przeciętego wynagrodzenia w gospodarce	65%

Działania organizacyjno-proceduralne:

1. Bank zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych. Decyzja kredytowa, która spowoduje znaczące przekroczenie zaangażowania wobec kredytobiorcy wymaga dodatkowo opinii Komórki ds. ryzyka. Ocenę ryzyka portfela przygotowuje Komórka monitorująca ryzyko.
2. Ryzyko kredytowe jako najistotniejszy rodzaj ryzyka w Banku podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu. Natomiast nadzór nad działalnością kredytową sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych, co zapewnia rozdzielenie funkcji oceny ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje na poziomie Zarządu.
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem inwestycji.
4. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem inwestycjami finansowymi sprawuje Wiceprezes ds. Finansowo – Księgowych.
5. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem inwestycji finansowych pełni Prezes Zarządu.
6. W Banku funkcjonują regulacje wewnętrzne obejmujące zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, które podlegają okresowej weryfikacji.
7. Zarząd zatwierdza zasady oceny ryzyka:
 - a) Indywidualnej oceny ryzyka instrumentu przed podjęciem decyzji o inwestycji, w tym analiza ryzyka kontrahenta,
 - b) Zasady monitorowania inwestycji,
 - c) Zasady wyceny instrumentów finansowych,
 - d) Zasady oceny ryzyka portfela inwestycji
8. Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są poddawane okresowej ocenie w ramach audytu wewnętrznego przez Komórkę audytu wewnętrznego – odpowiednie komórki SOZ BPS SA.
9. Akceptowalny poziom ryzyka kredytowego (apetyt na ryzyko) , w tym ryzyka DEK oraz EKZH został określony w Polityce długoterminowej Banku.
10. Akceptowalny poziom ryzyka inwestycji (apetyt na ryzyko) zawiera poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj inwestycji	Maksymalny stosunek w odniesieniu do Funduszy uznanych Banku
1	Lokaty w Banku Zrzeszającym	200%
2	Akcje Banku Zrzeszającego	10%
3	Instrumenty zaliczane do Kapitału Tier 2 Banku Zrzeszającego	10%
4	Inwestycje w instrumenty emitowane przez podmioty należące do grupy kapitałowej BPS	5%
5	Nieruchomości	0%
6	Papiery wartościowe jednostek samorządu terytorialnego	0%
7	Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	0%

Cele strategiczne (Polityka długoterminowa) w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce Płynności oraz w Polityce Handlowej (Planie działań marketingowych), stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Odpowiednia struktura aktywów:

1. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.
3. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
 - a) płynności,
 - b) bezpieczeństwa,
 - c) rentowności.
4. Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności.

Budowa stabilnej bazy depozytowej:

1. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu.
2. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie bazą depozytową Banku poprzez przyjęty limit koncentracji zakłada ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.
3. Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty.
4. Przyjmowane przez Bank lokaty podmiotów gospodarczych - ze względu na ich relatywnie niski

udział w ogólnej strukturze przyjmowanych lokat ogółem - nie stanowią obecnie zagrożenia dla jego płynności.

5. Przyjmowane przez Bank lokaty walutowe - ze względu na ich relatywnie niski udział w ogólnej strukturze przyjmowanych lokat ogółem - nie stanowią obecnie zagrożenia dla jego płynności. Jednakże, wraz z rozwojem działalności walutowej, w coraz większym stopniu Bank narażony będzie na ryzyko płynności wynikające z przepływów walutowych. Ze względu na aktualną skalę tej działalności, Bank będzie dążył do pełnego zrównoważenia niedopasowania aktywów i pasywów walutowych.
6. Bank prowadzi aktywną politykę cenową (polityka stóp procentowych) zapewniającą pozyskanie depozytów.
7. Bank prowadzi działania marketingowe (w tym działania inicjowane w ramach Zrzeszenia) opisane w Strategii działania oraz w Założeniach do planu, mające na celu zwiększanie bazy depozytowej.
8. Z uwagi na wysokie zaangażowanie w finansowanie rynku nieruchomości oraz w ekspozycje zabezpieczone hipotecznie Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej. Zasady ww. analizy określa Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności.

Utrzymanie nadzorczych miar płynności:

1. Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych.
2. Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.
3. Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.
4. Bank systematycznie bada i przestrzega nadzorczych miar płynności określonych w odpowiedniej uchwale Komisji Nadzoru Finansowego.
5. Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.

Działania w celu osiągnięcia nadzorczych miar płynności, wynikających z Pakietu CRD IV / CRR:

1. W związku z wejściem w życie Pakietu CRD IV / CRR Bank jest zmuszony do utrzymania / uzyskania wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR) na poziomie 100%
2. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia UE Bank jest zobowiązany wyliczać wskaźnik pokrycia aktywów wymagających stabilnego finansowania pasywami stabilnymi (NSFR).
3. W celu utrzymania w. wskaźników Bank powinien podjąć następujące działania:
 - a) Weryfikacja metod zarządzania ryzykiem płynności,
 - b) Uzupełnienie regulacji wewnętrznych Banku do wymagań Pakietu CRD IV / CRR,
 - c) Zmiana struktury aktywów poprzez min. zamianę części lokat międzybankowych na papiery skarbowe cechujące się wysoką jakością i stabilnością, zgodnie z załącznikiem nr 3 do Rozporządzenia UE.
 - d) Konieczne zmiany w systemie informatycznym i sprawozdawczym.

4. Działania w celu dostosowania regulacji wewnętrznych Banku do zmian Rekomendacji „P”:
 - a) Opracowanie zmian do Polityki płynności, ze szczególnym uwzględnieniem opracowania założeń przeprowadzanych testów warunków skrajnych.
 - b) Uzupełnienie planów awaryjnych, dostosowanych do opracowanych testów warunków skrajnych.
 - c) Wprowadzenie zapisów dotyczących dodatkowej dywersyfikacji źródeł finansowania oraz awaryjnych źródeł finansowania.
 - d) Weryfikacja wskaźników charakteryzujących ogólnym profil ryzyka (apetyt na ryzyko),
 - e) Weryfikacja struktury organizacyjnej pod kątem rozdzielenia zadań związanych zawieraniem transakcji od oceny ryzyka,
 - f) Inne, wynikające z zaleceń audytu.
5. Akceptowalny poziom ryzyka płynności został szczegółowo określony w załączniku do Strategii działania Banku na lata 2020-2024.

Cele strategiczne (Polityka długoterminowa) w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Cele szczegółowe zawarte są w Polityce zarządzania ryzykiem stóp procentowych oraz w Polityce Handlowej (planie działań marketingowych), stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na :
 - a) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
 - b) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
 - c) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
 - d) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
 - e) przestrzeganiu ustalonych limitów,
 - f) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:
 - a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
 - b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
 - c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
 - d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
 - e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
 - f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - g) zmianę strategii kredytowej.
3. Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:
 - a) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
 - b) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
 - c) strategię działania i rozwoju Banku,
 - d) marże realizowane na poszczególnych produktach.

4. Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów pozaodsetkowych w przychodach ogółem między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje, w tym produktów elektronicznych.
5. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określane w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego.
6. Bank w oparciu o przeprowadzane testy warunków skrajnych przeprowadza symulację wyniku finansowego w przyszłości.
7. Bank bada wpływ istotnego wzrostu stóp procentowych na spłacalność kredytów oraz informuje klientów o wzroście ryzyka związanego ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.
8. Akceptowalny poziom ryzyka stopy procentowej został określony w Strategii działania Banku na lata 2020-2024.
9. Bank określił poziom dopuszczalnego apetytu na ryzyko na poziomie maksymalnego dopuszczalnego poziomu kapitału wewnętrznego w wysokości 4% uznanych funduszy Banku.

Cele strategiczne (Polityki długoterminowe) w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

1. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
 - 1) określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - 2) prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
 - 3) opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
 - 4) zarządzanie kadrami,
 - 5) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
 - 6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
 - 7) przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego,
 - 8) weryfikacja spójności procedur wewnętrznych Banku ze regulacjami zewnętrznymi.
2. Cele szczegółowe zawarte są w Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz w Polityce zgodności, stanowiących uszczegółowienie Strategii.

Podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

1. Opracowanie i wdrożenie procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz bezpieczeństwem Banku, dostosowanych do przepisów zewnętrznych, z wykorzystaniem procedur wzorcowych Banku Zrzeszającego.
2. Okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych.
3. Identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności.
4. Wycena strat zdarzeń ryzyka operacyjnego.
5. Analiza zagrożeń i propozycja działań w celu ograniczania ryzyka operacyjnego.
6. Przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz testów ciągłości działania.
7. Raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej
8. Podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności.
9. Kontrola wewnętrzna i audyt.
10. Szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat:

1. Rejestrowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz ryzyka braku zgodności. Stałe doskonalenie procesu identyfikacji i rejestracji incydentów i strat.
2. Analiza zdarzeń zawartych w rejestrze, wyjaśnianie ich przyczyn, analiza częstotliwości występowania.
3. Analiza strat z tytułu ww. rodzajów ryzyka oraz możliwości ograniczania ich skutków.
4. Raportowanie skutków ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności do Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z systemem informacji zarządczej.

5. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków ww. zdarzeń, przy zachowaniu opłacalności podejmowanych działań.
6. Organizacja procesu zarządzania ww. ryzykami z uwzględnieniem zadań Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku.
7. Organizacja systemu przepływu informacji o zmianach przepisów zewnętrznych i wewnętrznych.
8. Sporządzanie mapy ryzyka w celu podejmowania działań zabezpieczających.
9. Wdrażanie i doskonalenie narzędzi informatycznych.
10. Utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

Ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,

Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego:

1. Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności odbywa się na każdym stanowisku pracy Banku w oparciu o wykaz zdarzeń zawartych w załączniku nr 1 do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. Każdy pracownik Banku ma obowiązek zgłaszania do przełożonego incydentów i po wyjaśnieniu przyczyn zarejestrowanie w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego. Komórka organizacyjna Banku odpowiedzialna za prowadzenie rejestru dokonuje ostatecznej klasyfikacji zdarzenia i raportuje, zgodnie ze szczegółową procedurą opisaną w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Bank rejestruje wszystkie zdarzenia ryzyka operacyjnego bez względu na wysokość straty i częstotliwość występowania. Progi strat przyjmowane do raportowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej określone są w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ocena i monitorowanie ryzyka operacyjnego:

Zasady wyceny kosztów finansowych i niefinansowych zdarzeń ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności są opisane w załączniku nr 2 do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. Na podstawie ww. algorytmu komórka odpowiedzialna za prowadzenie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego ma za zadanie oszacowanie kosztów zdarzeń, sporządzenie mapy ryzyka oraz raportowanie o wysokości poniesionych strat, podjętych działaniach itp. do Zarządu i Rady, w ramach systemu informacji zarządczej.

Działania zabezpieczające:

1. Wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku
2. Zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku.
3. Zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.
4. Działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów.
5. Osłabianie i niwelowanie skutków zaszłych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka.

6. Stosowanie ubezpieczeń.
7. Tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania.
8. Przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego obowiązującego w Banku.
9. Okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

Transfer ryzyka:

1. Bank stosuje następujące metody transferu ryzyka:
 - 1) Ubezpieczenia,
 - 2) Pokrycie kosztów strat przez pracownika winnego zaniedbań,
 - 3) Outsourcing.
2. Opis zasad stosowania odpowiednich form transferu ryzyka zawierają szczegółowe procedury operacyjne Banku.

Zarządzanie kadrami:

1. Zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego bank na wszystkich szczeblach zarządzania.
2. Stosowanie zasad dobrej praktyki bankowej w relacjach z klientami.
3. Analiza skarg i wniosków związanych z działalnością Banku.
4. Organizacja szkoleń.
5. Kontrola wewnętrzna.

Docelowy profil ryzyka operacyjnego:

Docelowy profil ryzyka operacyjnego określono na podstawie wybranych czynników ryzyka operacyjnego w ujęciu czasowym, zgodnym z aktualną Strategią działania Banku

Ocena profilu ryzyka:

Lp.	Wskaźniki ilościowe	OCENA			
		1	2	3	4
1	Suma bilansowa	do 40 mln	40-100 mln	<u>od 100-200 mln</u>	powyżej 200 mln
2	Ilość placówek	<u>do 3</u>	od 3 do 10	od 10 do 20	powyżej 20
3	Wielkość rezerw na sprawy sądowe /fundusze własne	<u>0,25 % włącznie</u>	od 0,25 % do 0,50 % włącznie	Od 0,5 % do 1% włącznie	powyżej 1%
4	Wielkość strat poniesionych z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na każdy milion sumy bilansowej	do 20 zł włącznie	<u>od 20 zł do 100 zł włącznie</u>	od 100 zł do 1000zł włącznie	powyżej 1000zł
5	Liczba oszustw wewnętrznych w ciągu ostatnich 12 miesięcy	<u>do 2 włącznie</u>	od 2 do 5 włącznie	od 5 do 10	powyżej 10
6	Liczba prowadzonych rachunków	do 2 000 włącznie	<u>100 000 włącznie</u>	2 000 000 włącznie	

Wskaźniki jakościowe:					
Lp.	Wskaźnik	OCENA			
		1	2	3	4
7	Zasady dystrybucji produktów	<u>bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej</u>	sprzedaż bezpośrednia plus przez pośredników ,nie wymagających zgody KNF	sprzedaż bezpośrednia plus przez pośredników wymagających zgody KNF	sprzedaż bezpośrednia oraz franczyza
8	Zasady identyfikacji klienta	dla potrzeb zawarcia umowy o prowadzenie rachunku identyfikacja klienta wymaga jego fizycznej obecności w banku	<u>Dopuszcza się identyfikację klienta w oparciu o potwierdzony przez inny organ dokument</u>	Dopuszcza się identyfikację klienta w oparciu o procedury podmiotu, któremu bank powierzył realizację czynności w ramach outsourcingu	Dopuszcza się możliwość braku weryfikacji tożsamości klienta w banku
9	Rodzaj Centrum Zapasowego	<u>Bank posiada własne Centrum zapasowe</u>	Bank posiada dostęp do środowiska zapasowego	Bank nie posiada dostępu do środowiska zapasowego ale posiada zawarte umowy	Bank nie posiada środowiska zapasowego oraz nie zawarł umów
10	Uzależnienie od dostawców usług informatycznych	Bank w warunkach awaryjnych jest samowystarczający	Bank wymaga niewielkiego wsparcia ze strony podmiotu zewnętrznego	Bank wymaga umiarkowanego wsparcia ze strony podmiotu zewnętrznego	<u>Bank jest istotnie uzależniony od podmiotu zewnętrznego</u>

Ocena profilu ryzyka operacyjnego:

1. ocena 1 – poziom dobry
2. ocena 2 - poziom akceptowalny
3. ocena 3 – poziom ostrzegawczy
4. ocena 4 – poziom krytyczny

W kolejnych latach obowiązywania strategii działania Banku planuje się następujący profil ryzyka operacyjnego:

L p.	Wskaźniki ilościowe	Profil ryzyka					Docelowy profil ryzyka
		2020	2021	2022	2023	2024	
1	Suma bilansowa	od 100-200 mln	od 100-200 mln	powyżej 200 mln	powyżej 200 mln	powyżej 200 mln	3 -Ostrzegawczy
2	Ilość placówek	do 3	do 3	do 3	do 3	do 3	1 -Dobry
3	Wielkość rezerw na sprawy sądowe /fundusze własne	0,25 % włącznie	od 0,25 % do 0,50 % włącznie	od 0,25 % do 0,50 % włącznie	od 0,25 % do 0,50 % włącznie	od 0,25 % do 0,50 % włącznie	1- Dobry
4	Wielkość strat poniesionych z tytułu zdarzeń	od 20 zł do 100 zł włącznie	od 20 zł do 100 zł włącznie	od 100 zł do 1000zł włącznie	od 100 zł do 1000zł włącznie	od 100 zł do 1000zł włącznie	2- Akceptowalny

	ryzyka operacyjnego na każdy milion sumy bilansowej						
5	Liczba oszustw wewnętrznych w ciągu ostatnich 12 miesięcy	do 2 włącznie	do 2 włącznie	do 2 włącznie	do 2 włącznie	do 2 włącznie	1 - Dobry
6	Liczba prowadzonych rachunków	100 000 włącznie	100 000 włącznie	100 000 włącznie	100 000 włącznie	100 000 włącznie	2 - Akceptowalny
		Wskaźniki jakościowe:					
L p.	Wskaźnik						OCENA
		2020	2021	2022	2023	2024	Docelowy profil ryzyka
1	Zasady dystrybucji produktów	bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej	bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej	bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej	bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej	bank dystrybuuje produkty tylko w ramach sprzedaży bezpośredniej	1 - Dobry
2	Zasady identyfikacji klienta	Dopuszcza się identyfikację klienta w oparciu o potwierdzony przez inny organ dokument	Dopuszcza się identyfikację klienta w oparciu o potwierdzony przez inny organ dokument	Dopuszcza się identyfikację klienta w oparciu o potwierdzony przez inny organ dokument	Dopuszcza się identyfikację klienta w oparciu o potwierdzony przez inny organ dokument	Dopuszcza się identyfikację klienta w oparciu o potwierdzony przez inny organ dokument	2 - Akceptowalny
3	Rodzaj Centrum Zapasowego	Bank posiada własne Centrum zapasowe	Bank posiada własne Centrum zapasowe	Bank posiada własne Centrum zapasowe	Bank posiada własne Centrum zapasowe	Bank posiada własne Centrum zapasowe	1 - Dobry
4	Uzależnienie od dostawców usług informatycznych	Bank jest istotnie uzależniony od podmiotu zewnętrznego	Bank jest istotnie uzależniony od podmiotu zewnętrznego	Bank jest istotnie uzależniony od podmiotu zewnętrznego	Bank jest istotnie uzależniony od podmiotu zewnętrznego	Bank jest istotnie uzależniony od podmiotu zewnętrznego	4 - krytyczny

Ze względu na planowane podpisanie umowy o świadczenie pełnych usług w zakresie obsługi IT oraz utworzenie serwerowni w SoftNet sp. z o.o. profil ryzyka uległ zmianie i poprawie.

Docelowy profil ryzyka operacyjnego w Banku można określić jako akceptowalny (średnia ocena 1,7).

Bank zakłada tolerancję / apetyt na ryzyko operacyjne w oparciu o wartość utworzonego wymogu kapitałowego. W ostatnich 3 latach kształtowała się ona na poziomie odpowiednio: w 2017 - 691.000 zł, w 2018 - 744.790 zł, w 2019 - 401.260,00 zł. Powyższe wartości oscylują wokół 45-50% wyniku finansowego Banku co jest wartością znaczącą, jednak akceptowalną. Jednocześnie poziom apetytu na ryzyko związany jest z oczekiwanymi przez Bank stratami co nie obejmuje całości potencjalnych strat, do których należy także zaliczyć straty nieoczekiwane. W związku z powyższym poziom apetytu na

ryzyko nie powinien być równy wartości utworzonego wymogu kapitałowego ale stanowić jego część. Ze względu na niski poziom strat operacyjnych wskaźnik ten powinien być jak najniższy powinien jednak wyznaczać także maksymalny poziom buforu bezpieczeństwa w przypadku sytuacji nadzwyczajnych. W związku z powyższym proponuje się aby poziom apetytu na ryzyko wynosił 50% wartości wartości utworzonego wymogu kapitałowego z zaokrągleniem w górę do tysiący czyli na rok 2020 osiągnął poziom **434.000,00 zł** co jest zbliżone do poziomowi ostrzegawczego apetytu na ryzyko.

Bank określa wartości progowe strat z tytułu ryzyka operacyjnego w ramach poszczególnych klas zdarzeń w horyzoncie czasowym obejmującym okres obowiązywania Strategii działania Banku na poziomie określonym w profilu ryzyka operacyjnego.

Lp.	Wskaźniki ilościowe (rodzaje zdarzeń)	OCENA				
		Wartość faktyczna za rok 2019	1	2	3	4
1	Oszustwa wewnętrzne	0,00 zł	Do 5.000,00 zł	5.000,00 zł	15.000,00 zł	Pow. 15.000,00 zł
2	Oszustwa zewnętrzne	1.819,61 zł	Do 33.000,00 zł	33.000,00 zł	50.000,00 zł	Pow. 50.000,00 zł
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0,00 zł	Do 5.000,00 zł	5.000,00 zł	15.000,00 zł	Pow. 15.000,00 zł
4	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	0,00 zł	Do 18.000,00 zł	18.000,00 zł	35.000,00 zł	Pow.35.000,00 zł
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	0,00 zł	Do 8.000,00 zł	8.000,00 zł	25.000,00 zł	Pow. 25.000,00 zł
6	Zakłócenie działalności gospodarczej i awarie systemu	27.543,85 zł	Do 60.000,00 zł	60.000,00 zł	80.000,00 zł	Pow. 80.000,00 zł
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	13.451,46 zł	Do 25.000,00 zł	25.000,00 zł	80.000,00 zł	Pow.80.000,00 zł
SUMA		42.814,95 zł	Do 154.000,00 zł	154.000,00 zł	300.000,00 zł	Pow. 300.000,00 zł

W kolejnych latach obowiązywania strategii działania Banku planuje się następujący profil ryzyka operacyjnego:

Lp	Wskaźniki ilościowe (rodzaje zdarzeń)	OCENA				
		2020	2021	2022	2023	2024
1	Oszustwa wewnętrzne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
2	Oszustwa zewnętrzne	12.000,00 zł	18.000,00 zł	25.000,00 zł	30.000,00 zł	35.000,00 zł
3	Zasady dotyczące	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

	zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy					
4	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	8.000,00 zł	10.000,00 zł	10.000,00 zł	10.000,00 zł	10.000,00 zł
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	15.000,00 zł	15.000,00 zł	25.000,00 zł	25.000,00 zł	25.000,00 zł
6	Zakłócenie działalności gospodarczej i awarie systemu	30.000,00 zł	30.000,00 zł	30.000,00 zł	30.000,00 zł	30.000,00 zł
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	50.000,00 zł	50.000,00 zł	50.000,00 zł	50.000,00 zł	50.000,00 zł
SUMA		108.000,00 zł	123.000,00 zł	140.000,00 zł	145.000,00 zł	150.000,00 zł
Wskaźniki jakościowe:						

Działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości progowe sum strat zostaną przekroczone to:

1. Identyfikacja przyczyn przekroczeń,
2. Określenie działań zależnych od przyczyn przekroczenia:
 - a) organizacyjnych,
 - b) proceduralnych,
 - c) technicznych.
3. Weryfikacja planów awaryjnych oraz planów ciągłości działania
4. Modyfikacja technicznych systemów zabezpieczających
5. Weryfikacja procedur kontrolnych
6. Weryfikacja procedur operacyjnych
7. Szkolenia pracowników
8. Ocena możliwości transferu ryzyka.

Szczegółowy opis działań podejmowanych w przypadku wzrostu ryzyka znajduje się w regulacjach operacyjnych Banku.

Założenia dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

1. W Banku działa system kontroli wewnętrznej i audytu.
2. Bank wyodrębnia w ramach struktury organizacyjnej 3 linie obrony i dokonuje klasyfikacji wszystkich stanowisk.
3. Kontrola wewnętrzna funkcjonalna jest sprawowana jako kontrola bieżąca na każdym stanowisku, ponadto w obszarach objętych wysokim ryzykiem operacyjnym wprowadzono „kluczowe mechanizmy kontroli”. Stanowiska kasowe są poddawane kontroli co najmniej raz w miesiącu.
4. Szczegółowe zasady funkcjonowania kontroli wewnętrznej zawiera Regulamin systemu kontroli wewnętrznej.

Cele strategiczne (Polityki długoterminowe) w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

1. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym w Banku to:
 - a) Utrzymanie wysokiego poziomu elastyczności Banku na zmienne warunki makroekonomiczne.
 - b) Odpowiednio wcześniejsze przewidywanie najważniejszych trendów w zakresie kształtowania się podstawowych wskaźników makroekonomicznych mających wpływ na funkcjonowanie Banku.
 - c) Zapewnianie odpowiedniego poziomu funduszy Banku pozwalających na utrzymanie współczynnika wypłacalności na dobrym poziomie nawet w przypadku wzrostu wymogów kapitałowych.
2. Ryzyko biznesowe jako ryzyko trudno mierzalne istotnie powiązane z pozostałymi ryzykami ponoszonymi przez Bank podlega analizie i oceniane jest odrębnie.
3. Ryzyko biznesowe a więc ryzyko wpływu zmian warunków makroekonomicznych na poziom pozostałych ryzyk oraz na adekwatność kapitałową Bank zarządza:
 - a) Opracowując plan ekonomiczno-finansowy, którym uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym.
 - b) Dokonując analizy wpływu przyszłych niekorzystnych zmian wskaźników makroekonomicznych na ryzyko kredytowe w ramach testów skrajnych warunków.
 - c) Dokonując analizy wpływu przyszłych niekorzystnych zmian w postaci wzrostu poziomu wymogów kapitałowych i spadku uznanych kapitałów - na ryzyko kapitałowe w ramach testów skrajnych warunków.

Cele strategiczne (Polityka długoterminowa) w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym (rynkowym)

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
 2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
 3. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
 4. Na rynku walutowym, Bank przykładą szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągle prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
 5. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
 6. W ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
 7. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut) .
 8. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
 9. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
 10. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.
 11. Bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca, tj. udział zobowiązań sektora budżetowego oraz niefinansowego w walutach obcych do sumy bilansowej nie przekroczy 20%.
- Akceptowalny poziom ryzyka walutowego określony zostaje jako 2% funduszy własnych Banku, co oznacza, że wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego (rynkowego) wynosi do 2%.